

GMINA POLANKA WIELKA

Diagnoza służąca wyznaczeniu
obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji
na terenie gminy Polanka Wielka

Instytut Rozwoju Miast

Zakład Polityki Miejskiej i Rewitalizacji

1. Wojciech Jarczewski – kierownik projektu
2. Antoni Matuszko
3. Martyna Tylka
4. Wojciech Dawid
5. Katarzyna Kudłacz
6. Dariusz Mikołajczyk
7. Kamil Nowak
8. Marta Ziólkowska

SPIS TREŚCI:

1.	WPROWADZENIE.....	2
2.	PROCEDURA DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI....	4
3.	WYZNACZENIE JEDNOSTEK URBANISTYCZNYCH.....	5
4.	OKREŚLENIE NEGATYWNYCH ZJAWISK W ZAMIESZKAŁYCH JEDNOSTKACH URBANISTYCZNYCH – ANALIZA WSKAŹNIKOWA.....	8
I.	Dane liniowe	10
	Wskaźnik – Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym.....	10
	Wskaźnik - Liczba osób pobierających zasiłek na 100 mieszkańców.....	15
	Wskaźnik – Liczba wykroczeń na 100 mieszkańców.....	28
II.	Dane poligonowe.....	32
	Wskaźnik – Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2015 r.	32
III.	Dane punktowe	34
	Wskaźnik – Średni ogólny wynik sprawdzianu szóstoklasisty (2016 r.).....	34
5.	ANALIZA SFERY SPOŁECZNEJ	38
	ETAP 1.....	38
	ETAP 2.....	41
	ETAP 3.....	44
	ETAP 4.....	48
6.	ANALIZA POZOSTAŁYCH SFER.....	50
	Sfera gospodarcza	50
	Sfera środowiskowa	55
	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	59
	Sfera techniczna	67
7.	WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	71
8.	WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI	72
	Obszary zamieszkałe.....	72
	Obszary niezamieszkałe.....	74
9.	PODSUMOWANIE.....	75

1. WPROWADZENIE

Gmina Polanka Wielka położona jest w południowej części kraju. Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym J. Kondrackiego (2000) przynależy do makroregionu Kotliny Oświęcimskiej, dokładniej – mezoregionu Wysoczyzny Osieckiej. Terytorium gminy zlokalizowane jest pomiędzy dolinami trzech głównych cieków wodnych tj. rzeka Soła, Skawa i Wisła. Gmina posiada 13 przysiółków: Dalachowice, Granica Głębowska, Granica Osiecka, Granica Porębska, Hukowiec, Łysówka, Majcherowiec, Studziennik, Hajduga, Nowy Świat, Madejówka, Pasternik oraz Górka Madejowa. Administracyjnie przynależy do powiatu oświęcimskiego wchodzącego w skład województwa małopolskiego. Polanka Wielka jest jedną z 9 gmin powiatu oraz 126 gminą wiejską województwa. Od południa graniczy z gminą Osiek, od zachodu i północy z gminą Oświęcim oraz od wschodu z gminą Przeciszów. W skład analizowanej jednostki administracyjnej wchodzi jedno sołectwo – Polanka Wielka.

Według Głównego Urzędu Statystycznego, w 2015 roku gmina Polanka Wielka zajmowała 24,0 km², co stanowi ok. 6,0% powierzchni powiatu i stawia gminę na ostatnim miejscu pod względem zajmowanego obszaru w całym powiecie oświęcimskim. Polanka Wielka jest najmniejszą samodzielną gminą w Polsce i w powiecie oświęcimskim. W 2016 roku, zgodnie z ewidencją ludności udostępnioną przez Urząd Gminy, liczba mieszkańców wynosiła 4314.

Polanka Wielka leży na pograniczu dwóch dużych aglomeracji – śląskiej i krakowskiej. Odległość gminy od Krakowa wynosi ok. 60,0 km, od Katowic ok. 40,0 km, zaś od stolicy powiatu – Oświęcimia, dzieli ją niespełna 15,0 km.

Terytorium gminy przynależy do Euroregionu Beskidy, utworzonego 9 czerwca 2000 r. – jednego z 7 euroregionów zlokalizowanych wzdłuż południowej granicy Polski. Euroregion Beskidy powstał na bazie porozumienia "Beskidy bez granic", czyli inicjatyw władz lokalnych miast i gmin beskidzkich polsko-słowacko-czeskiego pogranicza. Po stronie polskiej obejmuje przygraniczną część terenu województwa śląskiego i małopolskiego. W skład Euroregionu wchodzi: Stowarzyszenie "Region Beskidy" z siedzibą w Bielsku-Białej (Polska), Zdużenie Region Beskidy z siedzibą w Żylinie (Republika Słowacka), oraz Sdużenie Region Beskidy we Frydku – Mistku (Republika Czeska). Stowarzyszenie "Region Beskidy" współtworzy 28 gmin, w tym jedna na prawach powiatu (miasto Bielsko-Biała), 3 powiaty ziemskie, a ponadto członkowie wspierający oraz członkowie honorowi. „Region Beskidy” swym zasięgiem obejmuje obszar 1 850,0 km², który zamieszkiwany jest przez ok. 505 000 mieszkańców.

Poniższa tabela przedstawia funkcje spełniane przez gminę Polanka Wielka na poziomie lokalnym ([Tabela 1](#)).

Tabela 1. Funkcje spełniane przez gminę Polanka Wielka.

	Funkcja gminy	Opis
1	Administracyjna	Polanka Wielka jest siedzibą władz Gminy Polanka Wielka. W granicach gminy zlokalizowanych jest szereg obiektów użyteczności publicznej pełniących funkcje administracyjne na rzecz mieszkańców (m.in. Urząd Stanu Cywilnego w Polance Wielkiej).
2	Handlowo-usługowa	Polanka Wielka jest lokalnym centrum handlowo-usługowym dla mieszkańców gminy.
3	Mieszkaniowa	Dominującą zabudową mieszkaniową jest zabudowa jednorodzinna.
4	Komunikacyjna	Polanka Wielka pełni rolę lokalnego centrum komunikacyjnego. W gminie krzyżują się szlaki komunikacji drogowej o znaczeniu krajowym i regionalnym. Przebiega przez nią droga wojewódzka nr 949. Sąsiaduje z następującymi obszarami Oświęcim (ok. 12 km), Brzeszcze (ok. 17,0 km), Chrzanów (ok. 17,0 km), Trzebinia (ok. 20,0 km), Jaworzno (ok. 25,0 km). Ponadto, gmina położona jest pomiędzy dwiema wielkimi aglomeracjami – śląską i krakowską.
5	Edukacyjna	Na terenie gminy zlokalizowanych jest po jednej placówce oświatowej i wychowawczej (przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum).
6	Ochrony zdrowia i opieki medycznej	W gminie funkcjonuje Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Polance Wielkiej oraz trzy apteki.
7	Pomocy społecznej	Na terenie gminy zlokalizowany jest ośrodek pomocy społecznej.
8	Kulturalna	W Polance Wielkiej funkcjonuje Gminne Centrum Kultury. Odbývają się tutaj liczne zajęcia dla dzieci i dorosłych. Działają także Zespoły i Koła zainteresowań.
9	Turystyczna	Gmina Polanka Wielka cechuje się bogactwem i zróżnicowaniem obiektów zabytkowych. Najważniejszym obiektem zabytkowym zlokalizowanym w przestrzeni gminy jest Kościół św. Mikołaja, Zespół Pałacowy wraz z Parkiem, pomnik ku czci poległych w I i II wojnie światowej, stary cmentarz, kapliczki przydrożne oraz punkty krajobrazowe z widokiem na Wyżynę Krakowską i Śląską, Kotlinę Oświęcimską oraz pasma Beskidu Małego.
10	Sportowo-rekreacyjna	W gminie działa Ludowy Klub Sportowy „Strumień”.

2.PROCEDURA DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

Przedstawiona procedura delimitacji spełnia wymogi *Ustawy o rewitalizacji z 2015 r.* oraz *Wytocznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, dotyczące zbierania i przetwarzania, a także sposobu wizualizacji danych. Przyjęta metodologia, opracowana w Instytucie Rozwoju Miast, składała się z trzech etapów:

1. W pierwszej kolejności wyznaczono zamieszkałe jednostki urbanistyczne, stanowiące niepodzielne na kolejnych etapach prac fragmenty obszaru gminy, dla których zbierane i przetwarzane są dane dotyczące zjawisk w sferze społecznej, jak również w pozostałych sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Wstępny podział został poddany konsultacjom z przedstawicielami Urzędu Gminy Polanka Wielka. Po zakończeniu konsultacji i naniesieniu uwag zatwierdzony został ostateczny podział na jednostki urbanistyczne.
2. Kolejnym etapem, było przeprowadzenie analizy wskaźnikowej i wskazanie obszaru zdegradowanego. Szczegółowej analizie poddano zebrane dane dotyczące degradacji w sferze społecznej. Wykorzystując wskaźnik syntetyczny wskazano te jednostki urbanistyczne, w których występuje kryzys w tej sferze. Ponadto, dla wszystkich analizowanych jednostek urbanistycznych zebrano informacje o degradacji dotyczącej sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. W ten sposób wskazano zdegradowane podobszary zamieszkałe.
3. Spośród zamieszkałych jednostek urbanistycznych uznanych za zdegradowane, jako obszar rewitalizacji wskazano 2 jednostki zamieszkałe.
4. Etapem finalnym było uszczegółowienie granic podobszarów rewitalizacji. Granice zostały poprowadzone zgodnie z granicami działek ewidencyjnych.

3. WYZNACZENIE JEDNOSTEK URBANISTYCZNYCH

Pierwszym etapem w procesie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji było wyznaczenie **zamieszkałych**, homogenicznych jednostek urbanistycznych. Jednostki te mają na celu uchwycenie specyfiki poszczególnych terenów, zwłaszcza funkcji dominującej na określonym obszarze, sposobu zagospodarowania przestrzennego oraz intensywności użytkowania, w pełni umożliwiając analizę zróżnicowania przestrzeni gminny w kontekście wyznaczania obszaru zdegradowanego. Jedną z wielu zalet prowadzenia analiz w tak wyznaczonych jednostkach jest wysoka porównywalność wskaźników.

W procedurze wyznaczania jednostek urbanistycznych wykorzystano informacje dotyczące granic administracyjnych, obszaru zabudowy i użytkowania terenu, użytkowania gruntów, występowania dróg, cieków i obszarów cennych przyrodniczo (Tabela 2).

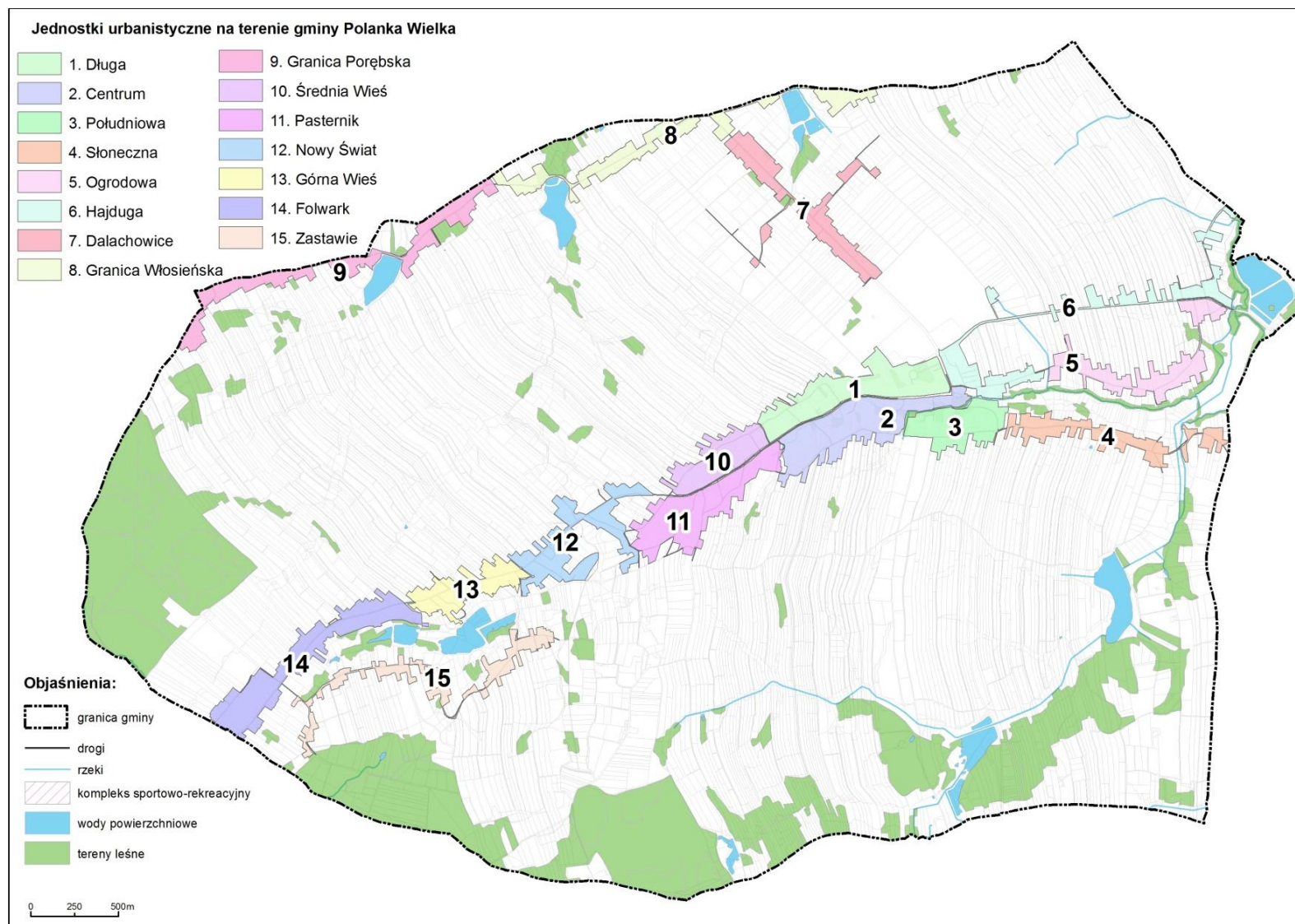
Tabela 2. Dane wykorzystane w procedurze wyznaczania jednostek urbanistycznych

Czynnik	Źródło danych	Zakres wykorzystywanych informacji	Przykładowe zestawy danych
GRANICE ADMINISTRACYJNE	- Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej - Urząd Gminy Polanka Wielka	- granice gminy - inne granice (granice okręgów wyborczych)	- Państwowy Rejestr Granic - BDOT 10k - podział gminy Polanka Wielka na okręgi wyborcze
URBANIZACJA	- Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej - Urząd Gminy Polanka Wielka	- obszar zabudowy - użytkowanie terenu - granice administracyjne	- mapa topograficzna - ortofotomapa - BDOT 10k
MORFOLOGIA	- Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu - Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej - Urząd Gminy Polanka Wielka	- użytkowanie gruntów - budynki - ciągi komunikacyjne	- ewidencja gruntów i budynków Gminy Polanka Wielka - ortofotomapa Gminy Polanka Wielka - Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Polanka Wielka, - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
PRZYRODNICZE	- Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej	- wody powierzchniowe - obszary cenne przyrodniczo	- BDOT 10k

Na podstawie powyższych danych, w obrębie gminy Polanka Wielka wyznaczono 15 zamieszkałych jednostek urbanistycznych (Tabela 3, Rysunek 1), których granice nawiązują do podziału administracyjnego gminy na okręgi wyborcze (15 okręgów), przebiegu głównych traktów komunikacyjnych, granicy działek ewidencyjnych oraz użytków gruntów. Szczegółowość delimitacja podyktowana była koniecznością spełnienia wymogów ustawowych, tj.: „Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy” (art. 10 ust. 2). Wyznaczone jednostki urbanistyczne są porównywalnej wielkości oraz zamieszkuje je zbliżona liczba mieszkańców.

Tabela 3. Powierzchnia oraz liczba ludności zamieszkującej w poszczególnych jednostkach urbanistycznych w gminie Polanka Wielka

Numer jednostki urbanistycznej	Nazwa jednostki urbanistycznej	Powierzchnia [ha]	Odsetek powierzchni [%]	Mieszkańcy	Odsetek mieszkańców [%]
1	Długa	19,20	0,80	216	5,01
2	Centrum	20,36	0,85	341	7,90
3	Południowa	11,33	0,47	185	4,29
4	Słoneczna	11,30	0,47	288	6,68
5	Ogrodowa	13,45	0,56	255	5,91
6	Hajduga	16,23	0,68	319	7,39
7	Dalachowice	14,08	0,59	308	7,14
8	Granica Włosieńska	15,34	0,64	274	6,35
9	Granica Porębska	16,35	0,69	293	6,79
10	Średnia Wieś	10,63	0,45	249	5,77
11	Pasternik	17,74	0,74	274	6,35
12	Nowy Świat	15,67	0,66	308	7,14
13	Górna Wieś	9,94	0,42	254	5,89
14	Folwark	20,14	0,84	314	7,28
15	Zastawie	11,41	0,48	264	6,12
Gmina Polanka Wielka		2386,6	9,26	4314	96,01

Rysunek 1. Wyznaczone jednostki urbanistyczne na terenie gminy Polanka Wielka.

4.OKREŚLENIE NEGATYWNYCH ZJAWISK W ZAMIESZKAŁYCH JEDNOSTKACH URBANISTYCZNYCH – ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji (art. 9 ust. 1) za **obszar zdegradowany** uznaje się obszar charakteryzujący się występowaniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, jak również niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), a także koncentracji negatywnych zjawisk w przynajmniej jednej z pozostałych sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Szczegółowa analiza wskaźnikowa prowadzona była na poziomie wyznaczonych jednostek urbanistycznych (Tabela 4, Tabela 5).

Tabela 4. Strefa społeczna – zjawiska oraz wykorzystane wskaźniki i mierniki

Zjawisko	Przykładowe wskaźniki/mierniki	Źródło danych
BEZROBOCIE	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym	Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu
	Liczba długotrwale bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym	
UBÓSTWO	Liczba osób pobierających zasiłek na 100 mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polance Wielkiej
	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	
	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych-rodzina wielodzietna/ prowadzenie gospodarstwa domowego	
	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	
	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców	
	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa na 100 mieszkańców	
	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	
	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	
	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu wielodzietności na 100 mieszkańców	
	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego na 100 mieszkańców	
	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców	

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

PRZESTĘPCZOŚĆ	Liczba wykroczeń ze znamionami przestępstw na 100 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu
	Liczba wydanych niebieskich kart na 100 mieszkańców	
POZIOM EDUKACJI	Średnie wyniki ze sprawdzianu szóstoklasisty	Szkoła Podstawowa w Polance Wielkiej
AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA I OBYWATELSKA	Frekwencja w wyborach parlamentarnych	Państwowa Komisja Wyborcza
	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców	Urząd Gminy Polanka Wielka

Tabela 5. Sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna i techniczna – zjawiska oraz wykorzystane wskaźniki i mierniki

Sfera	Zjawisko	Przykładowe wskaźniki/mierniki	Źródło danych
GOSPODARCZA	AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	Liczba aktywnych przedsiębiorców na 100 mieszkańców	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
		Liczba wyrejestrowanych i zawieszonych przedsiębiorców na 100 mieszkańców	
ŚRODOWISKOWA	ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA	Poziom średniorocznego stężenia pyłu PM10	Małopolska Infrastruktura Informacji Przestrzennej
	ZANIECZYSZCZENIE HAŁASEM	Położenie wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych	Targeo
	POKRYCIE AZBESTEM	Udział posesji z wyrobami zawierającymi azbest	Urząd Gminy Polanka Wielka
PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA	DOSTĘPNOŚĆ PRZEDSZKOLI I ŻŁOBKÓW	Liczba dzieci w wieku 0-5 lat przypadająca na 1 miejsce w przedszkolu	Urząd Gminy Polanka Wielka
	DOSTĘPNOŚĆ OŚRODKÓW EDUKACYJNO - KULTURALNYCH	Dostępność do ośrodków edukacyjno - kulturalnych	Urząd Gminy Polanka Wielka
	DOSTĘPNOŚĆ PLACÓWEK ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI ZDROWOTNE	Dostępność do placówek świadczących usługi zdrowotne	Urząd Gminy Polanka Wielka
	DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ	Dostępność do infrastruktury sportowej	Urząd Gminy Polanka Wielka
	DOSTĘPNOŚĆ PRZYSTANKÓW KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ	Dostępność do przystanków komunikacji publicznej	Urząd Gminy Polanka Wielka
TECHNICZNA	LICZBA PRZYŁĄCZY SIECI KANALIZACYJNEJ	Stopień skanalizowania	Urząd Gminy Polanka Wielka
	STAN TECHNICZNY BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	Ocena stanu technicznego budynków użyteczności publicznej	Urząd Gminy Polanka Wielka
	STAN TECHNICZNY ZABYTKÓW	Ocena stanu technicznego zabytków na terenie gminy	Urząd Gminy Polanka Wielka

W zależności od typu zgromadzonych danych (punktowe, liniowe, poligonowe) zastosowano określone metody ich przetwarzania. Wykorzystane w analizie dane miały postać wektorową, co oznacza, że posiadały informacje o obiektach (punktowych, liniowych lub powierzchniowych), których opisanie możliwe jest przy użyciu zbioru punktów o określonych współrzędnych. Dane GIS wykorzystane w analizie reprezentowały trzy rodzaje geometrii plików wektorowych (trzy typy danych) (Suchecka J. (red.), 2014, *Statystyka przestrzenna. Metody analiz struktur przestrzennych*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa):

- **Dane poligonowe** – stanowiące zbiory współrzędnych definiujących, odwzorowane na mapie za pomocą obszarów o zamkniętych granicach;
- **Dane punktowe** – opisane przez pary współrzędnych x i y, odwzorowane na mapie za pomocą punktów;
- **Dane liniowe** – stanowiące zbiory współrzędnych definiujących kształt, odwzorowane na mapie za pomocą linii.

I. DANE LINIOWE

Wskaźnik – Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym

Według danych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu na dzień 04.10.2016 roku, na terenie gminy zarejestrowanych było 47 bezrobotnych. Dane na dzień 29.09.2016 rok przedstawiają 23 osoby długotrwale bezrobotne.

Miarodajnym wskaźnikiem poziomu bezrobocia jest procentowy udział bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym oraz długotrwale bezrobotni na 100 osób w wieku produkcyjnym (na poziomie całej gminy są to następujące wartości: 1,8% oraz 0,9%).

1. Dane

- Granice jednostek urbanistycznych,
- Osie ulic:
 - Dane w postaci liniowego pliku shapefile zawierającego osie ulic w gminie wraz z nazwami.
- Punkty adresowe GUS,
- Dane dotyczące osób bezrobotnych:
 - Arkusz kalkulacyjny zawierający zbiorcze informacje na temat osób bezrobotnych w gminie Polanka Wielka. Każdy rekord przyporządkowano do danej ulicy.
 - Następnie przyporządkowano liczbę osób w wieku produkcyjnym według ulic do poszczególnych jednostek na podstawie gminnej ewidencji ludności (źródło: Urząd Gminy Polanka Wielka).

2. Przetwarzanie danych

- Punkty adresowe:
 - Punkty adresowe przyporządkowano do jednostek urbanistycznych,
 - Obliczono liczbę mieszkańców w wieku produkcyjnym dla każdej jednostki urbanistycznej.
- Dane dotyczące bezrobocia:
 - Tabelę połączono z plikiem zawierającym osie ulic.

3. Analiza danych

- a) Osie ulic z danymi dotyczącymi bezrobocia:
- Każdy fragment ulicy z przyporządkowanymi osobami bezrobotnymi został przypisany do jednostki urbanistycznej.
- b) W przypadku, gdy ulica została podzielona między jednostki, liczbę osób bezrobotnych rozdzielono na klastry, przy uwzględnieniu udziału liczby mieszkańców danego fragmentu ulicy w klastrze w stosunku do mieszkańców zamieszkujących przy całej ulicy:

$$P = \frac{w * x}{z}$$

Gdzie:

P – liczba osób bezrobotnych przy fragmencie ulicy należącym do klastra

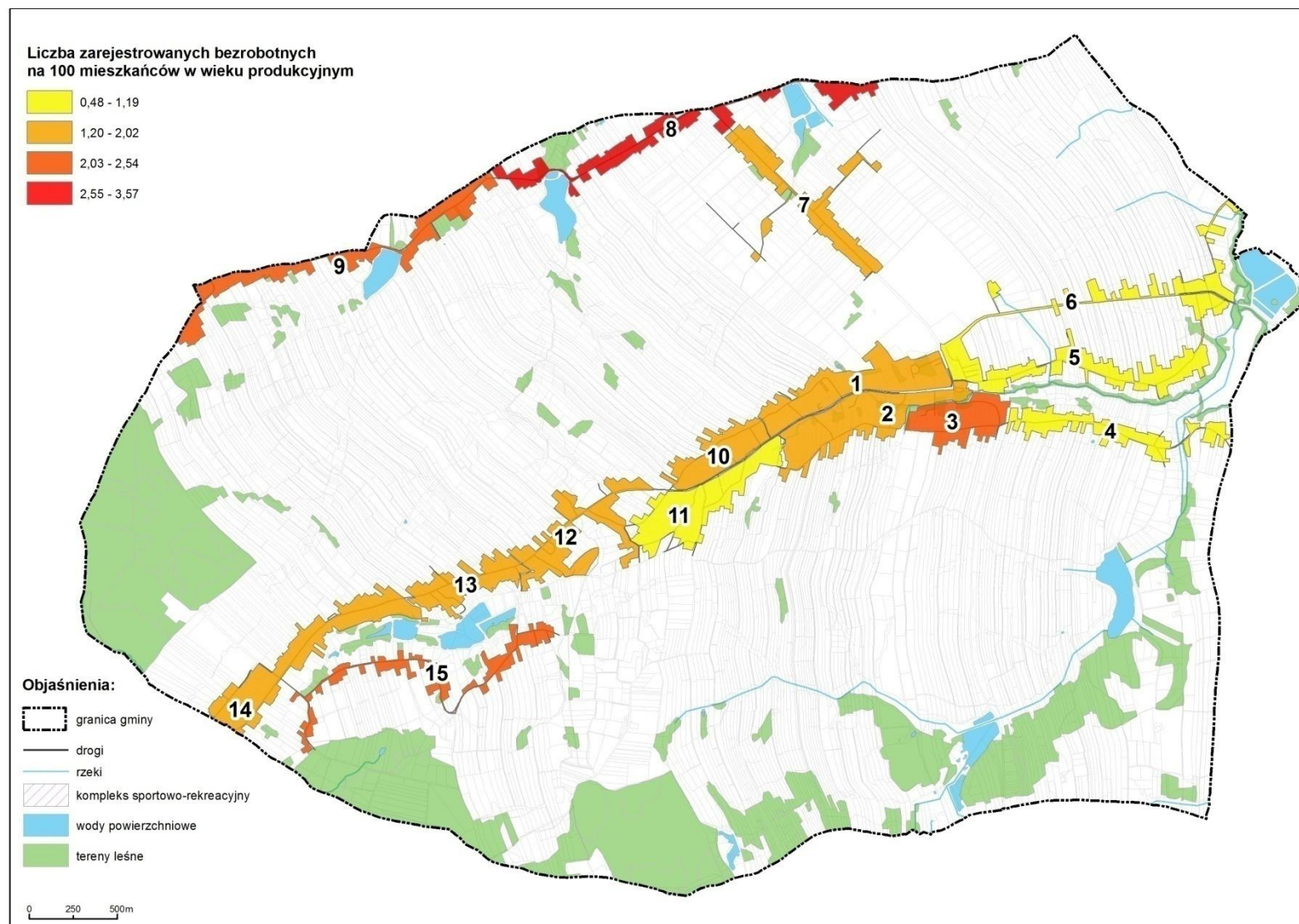
w – liczba osób zameldowanych przy fragmencie ulicy należącym do klastra

x – liczba osób bezrobotnych przy danej ulicy

z – liczba osób zameldowanych przy danej ulicy

- c) Zsumowano liczbę osób bezrobotnych dla każdej jednostki urbanistycznej i przeliczono ją na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym.

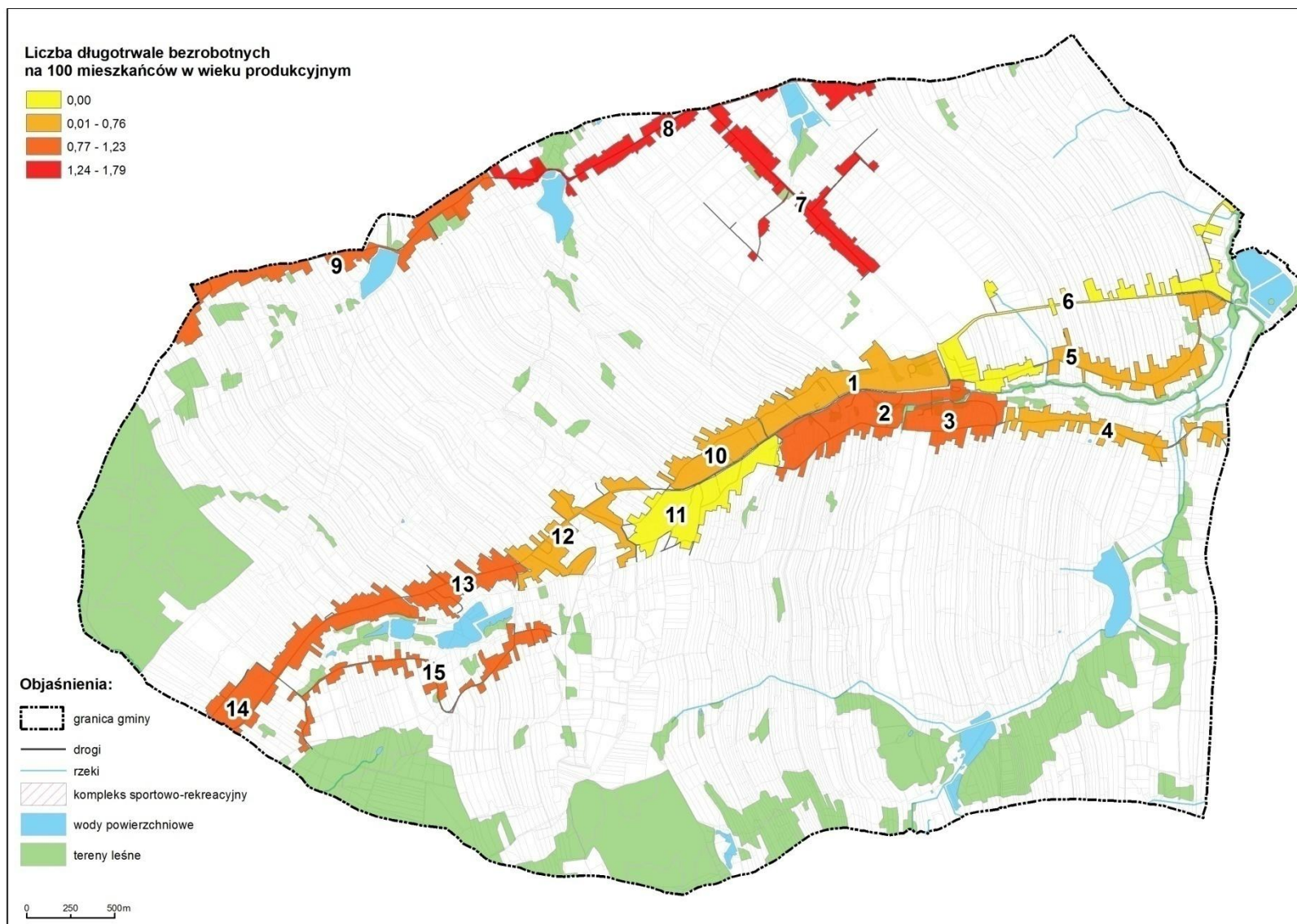
4. Wizualizacja danych:

Rysunek 2. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

Analogiczną metodę zastosowano przy obliczeniach następujących wskaźników:

- Liczba długotrwale bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Rysunek 3. Liczba długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

Wskaźnik - Liczba osób pobierających zasiłek na 100 mieszkańców

Na terenie gminy Polanka Wielka swoją działalność prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców wyniósł 1,9%.

Według Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, do najczęstszych powodów udzielania świadczeń z zakresu pomocy społecznej na terenie całej gminy zaliczono bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (rodzina wielodzietna, prowadzenie gospodarstwa domowego). Do istotnych problemów zalicza się również świadczenia pobierane z powodu bezrobocia. W dalszej kolejności pomoc otrzymywały rodziny, które zmagają się z długotrwałą i ciężką chorobą oraz ubóstwem. W roku 2016, ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało ogółem 79 rodzin.

Obliczenia na poziomie wyznaczonych jednostek urbanistycznych:

1. Dane

- a) Granice jednostek urbanistycznych.
- b) Punkty adresowe GUS.
- c) Liczba osób objętych pomocą społeczną według punktów adresowych (źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Polance Wielkiej).

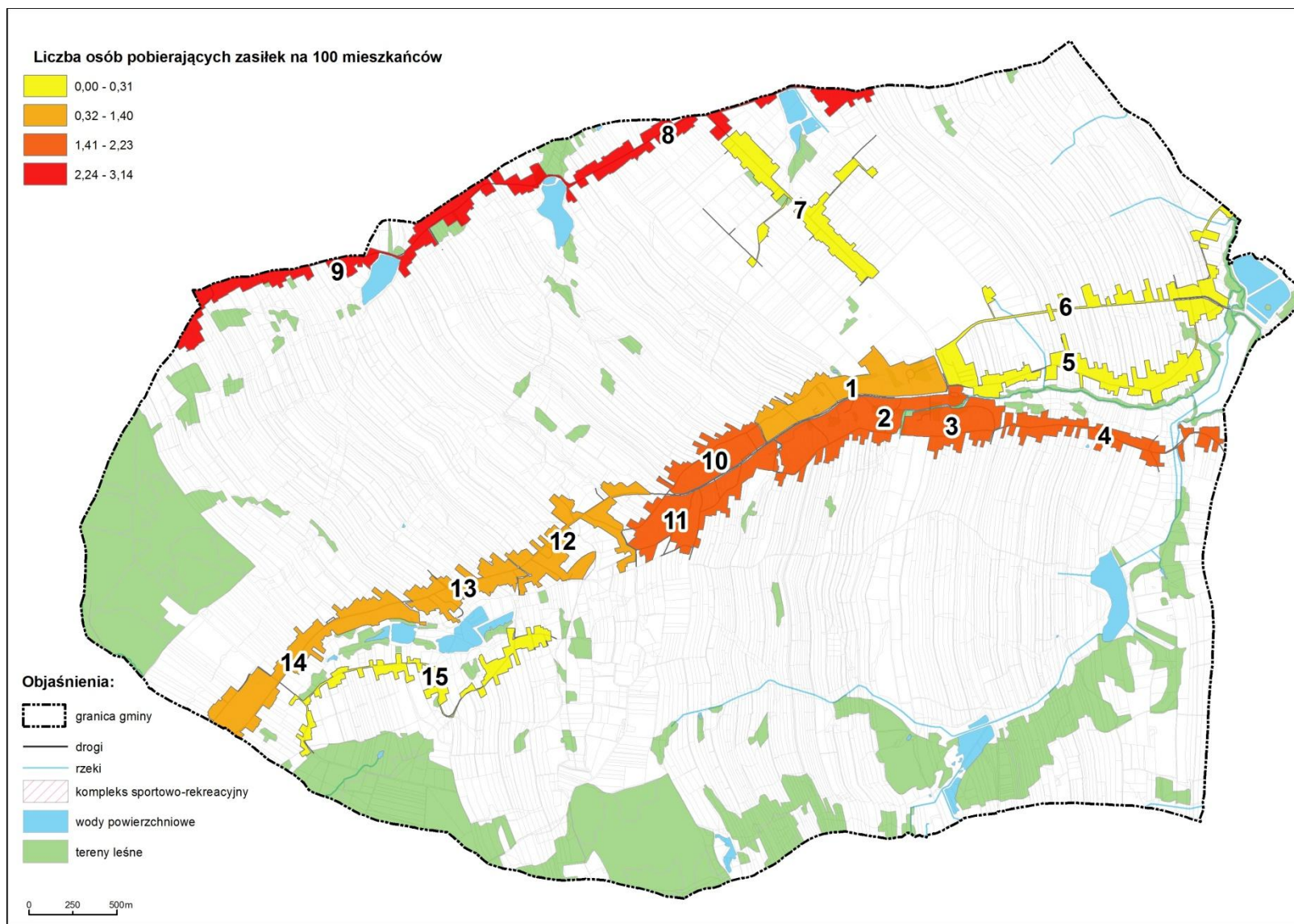
2. Przetwarzanie danych

- a) Punkty adresowe przyporządkowano do jednostek urbanistycznych.
- b) Dane zawierające liczbę osób objętych pomocą społeczną według ulic przypisano do poszczególnych jednostek urbanistycznych.

3. Analiza danych

- a) Otrzymane wartości odniesiono do liczby mieszkańców w jednostkach.
- b) Uzyskane wyniki obrazujące odsetek osób pobierających zasiłki z pomocy społecznej wyrażono w procentach.

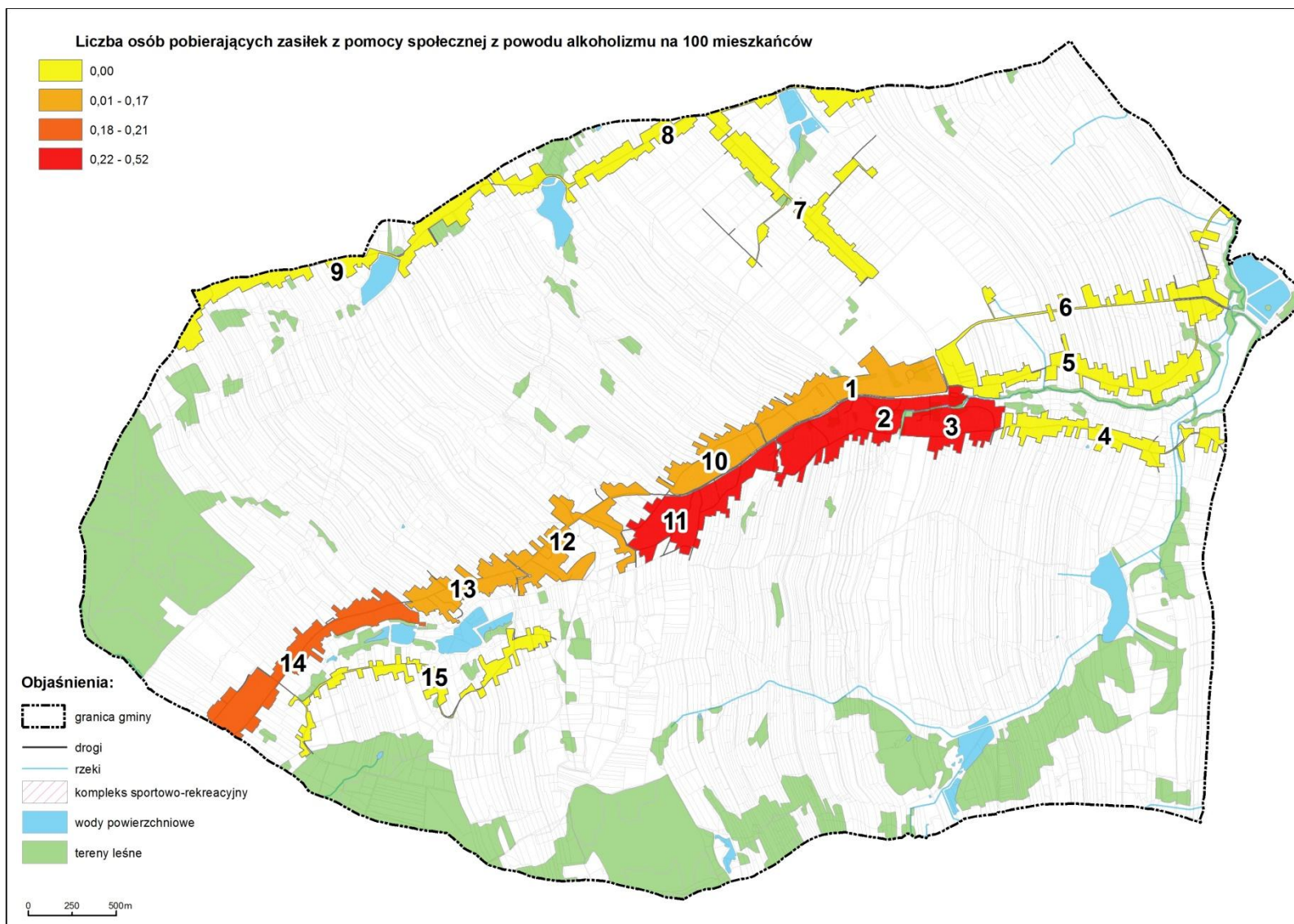
4. Wizualizacja danych:

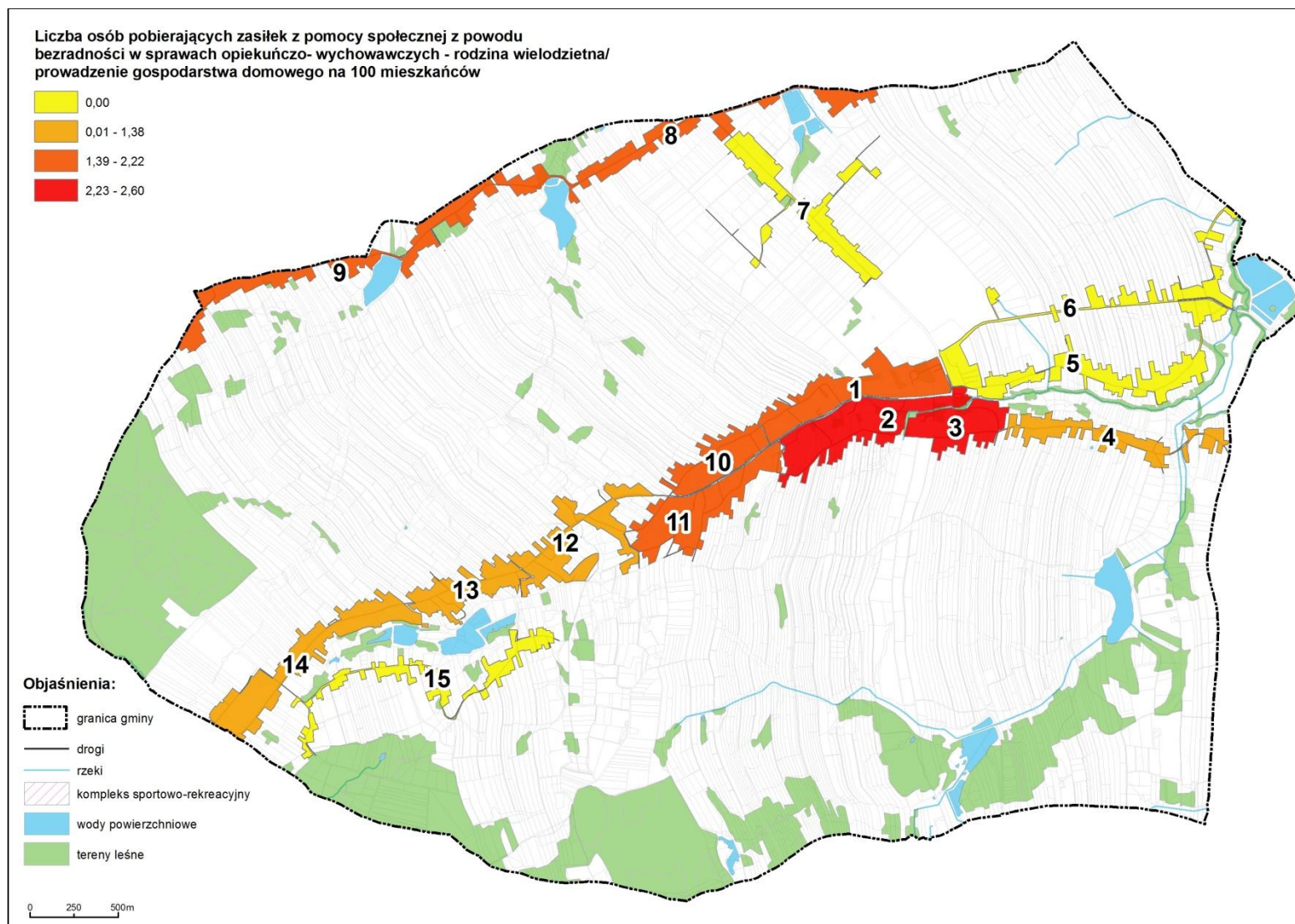
Rysunek 4. Liczba osób pobierających zasiłek na 100 mieszkańców w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

Analogiczną metodę zastosowano przy obliczeniach następujących wskaźników:

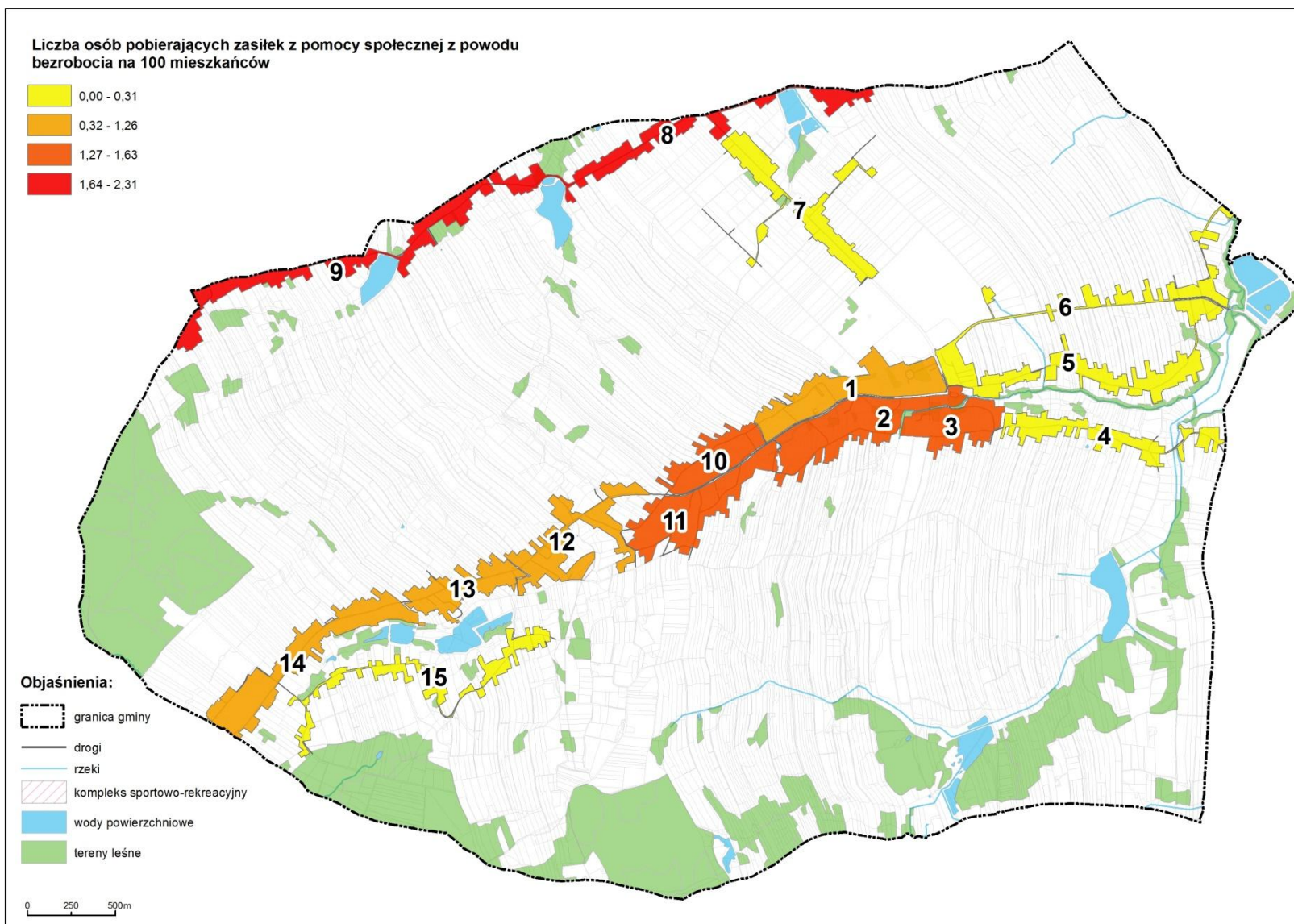
- Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców,
- Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych-rodzina wielodzietna/ prowadzenie gospodarstwa domowego na 100 mieszkańców,
- Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców,
- Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców,
- Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa na 100 mieszkańców
- Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców,
- Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców,
- Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu wielodzietności na 100 mieszkańców,
- Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego na 100 mieszkańców,
- Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców.

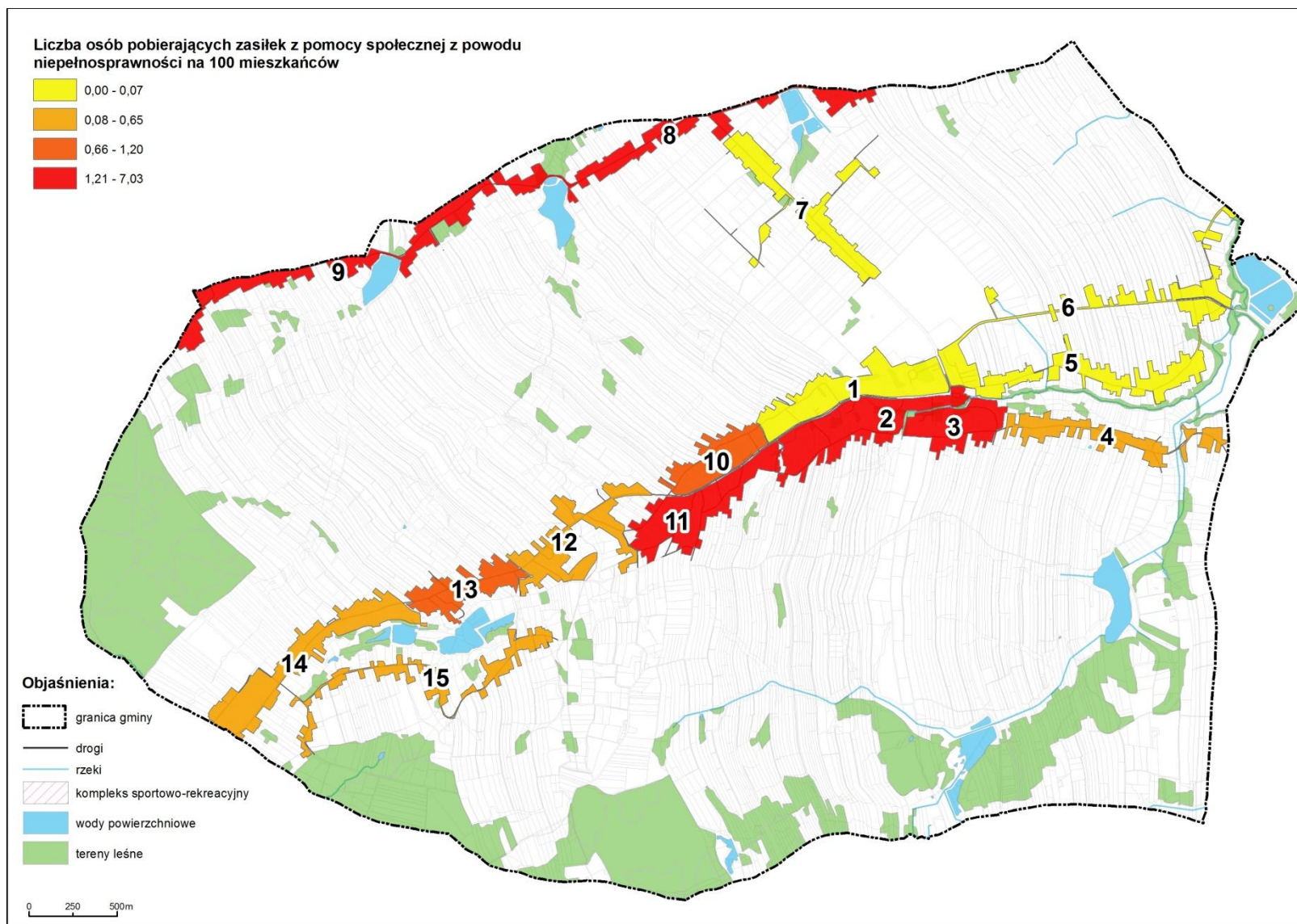
Rysunek 5. Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

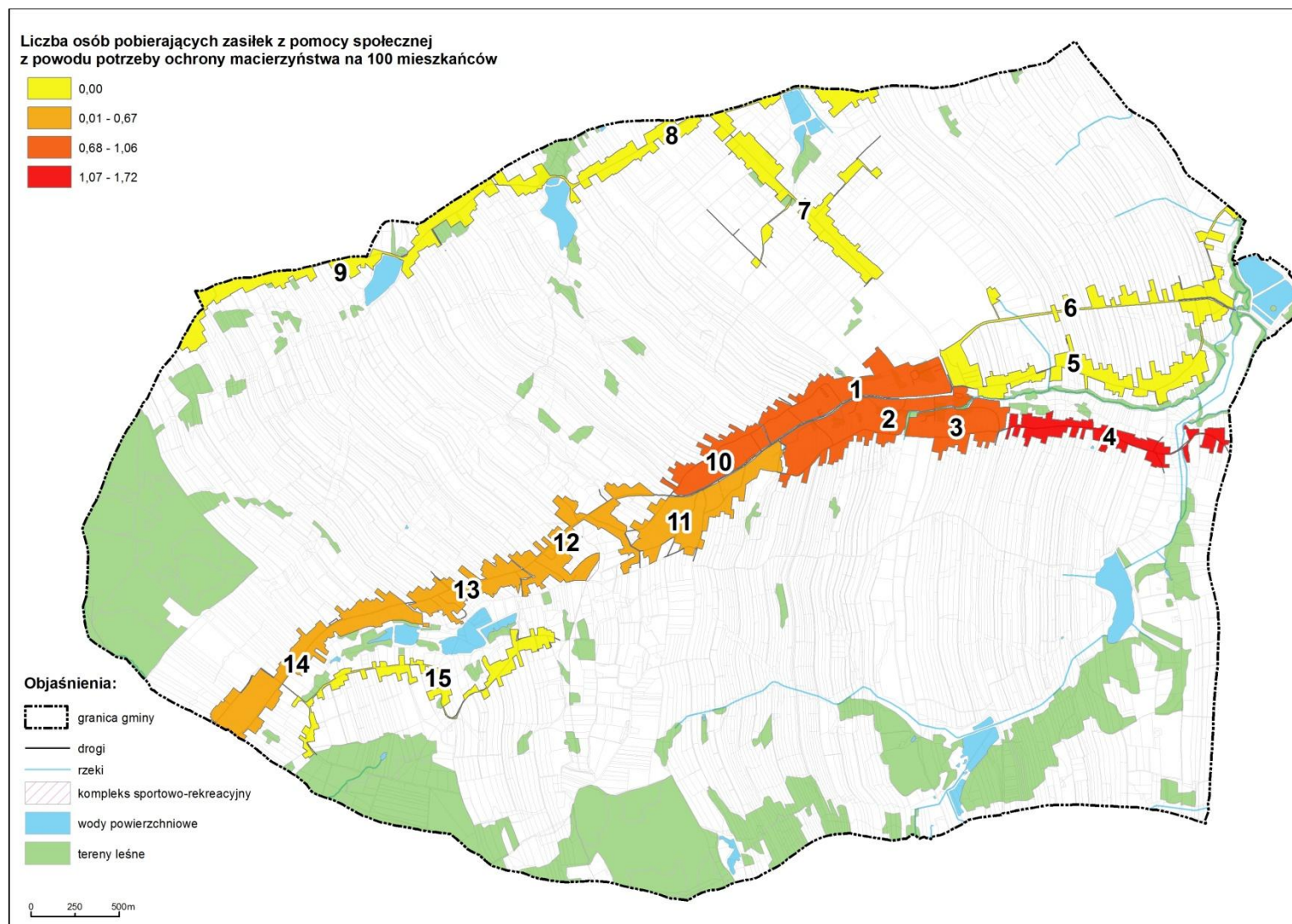
Rysunek 6. Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – rodzina wielodzietna/ prowadzenie gospodarstwa domowego na 100 mieszkańców w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

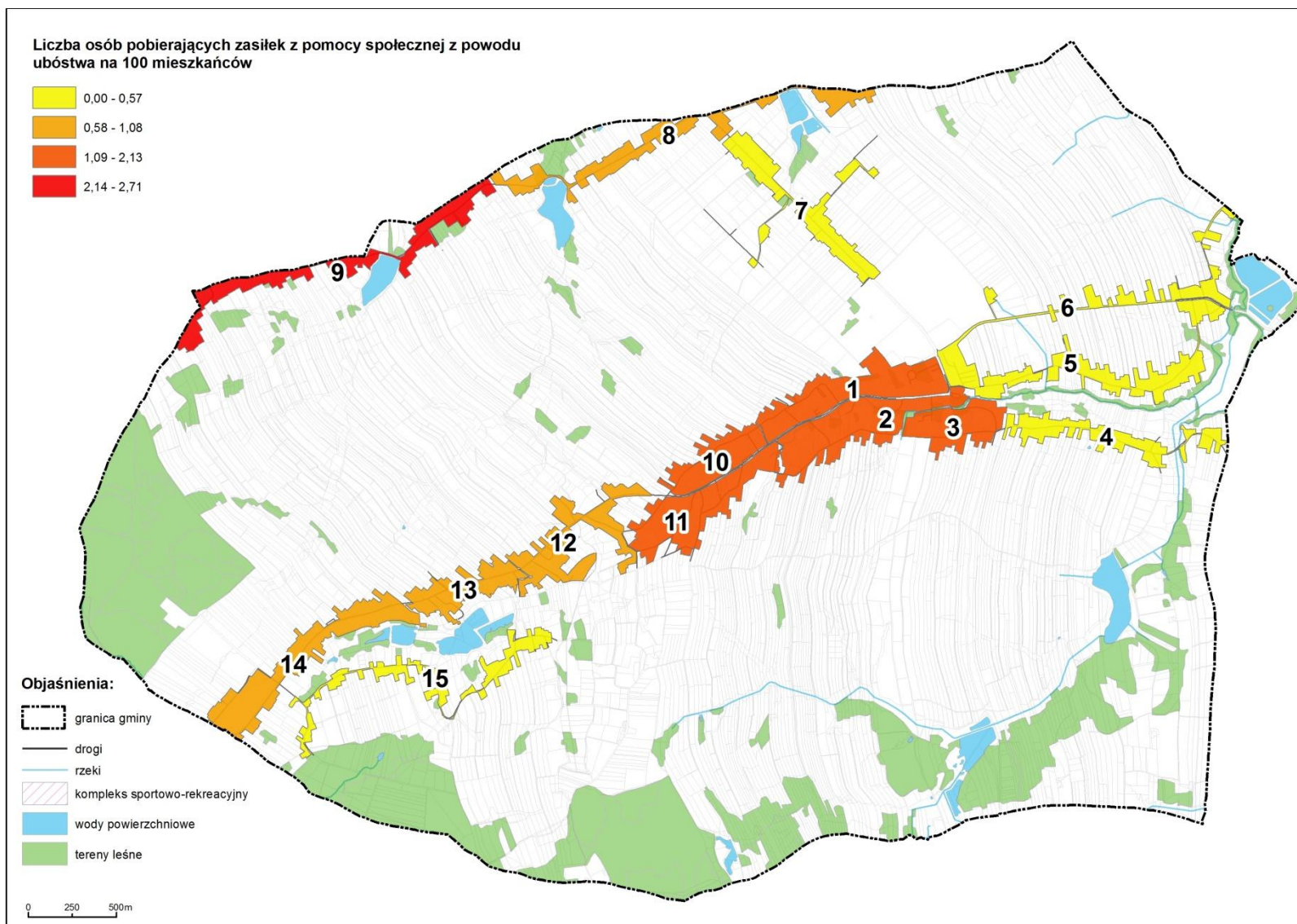
Rysunek 7. Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

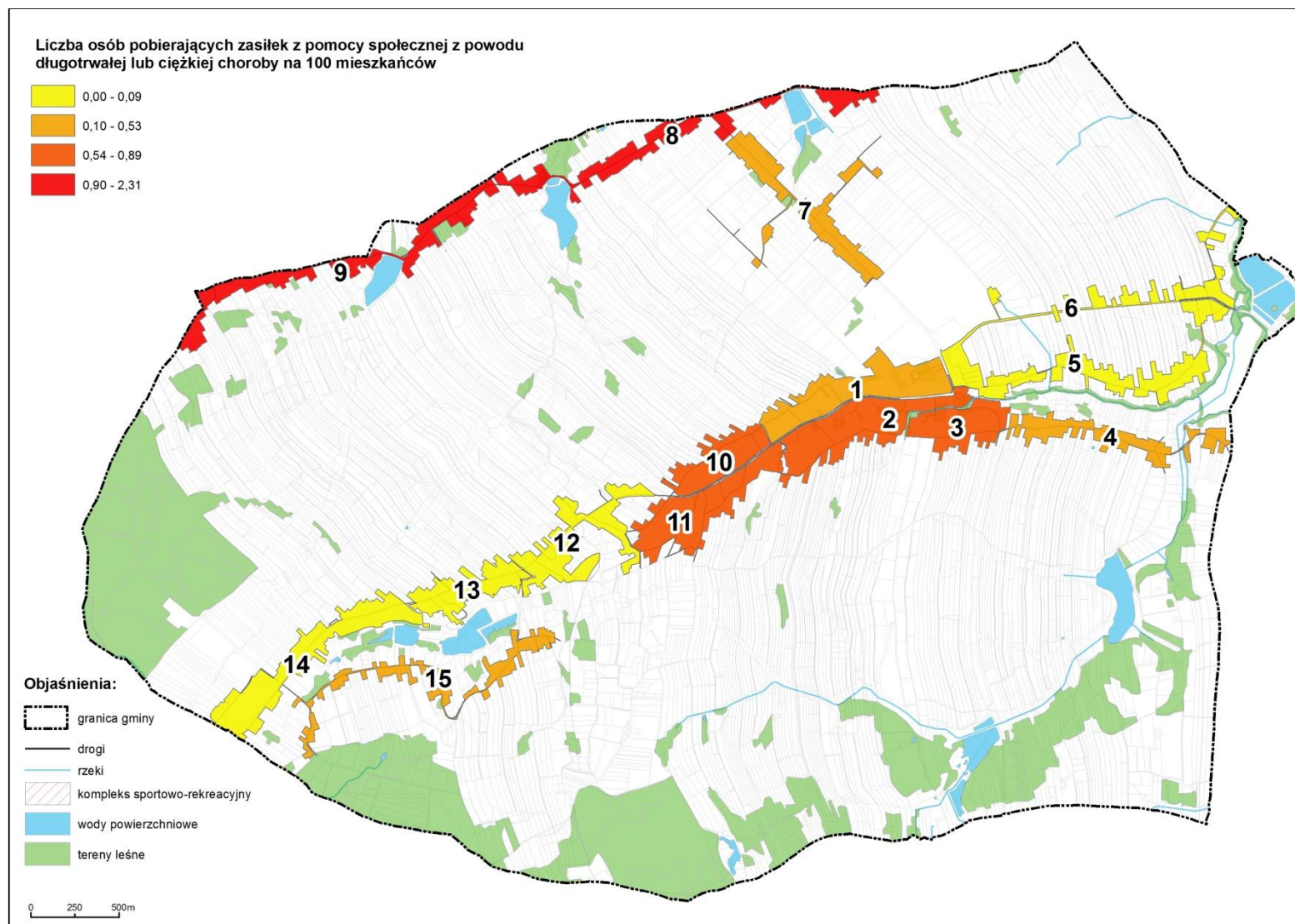
Rysunek 8. Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

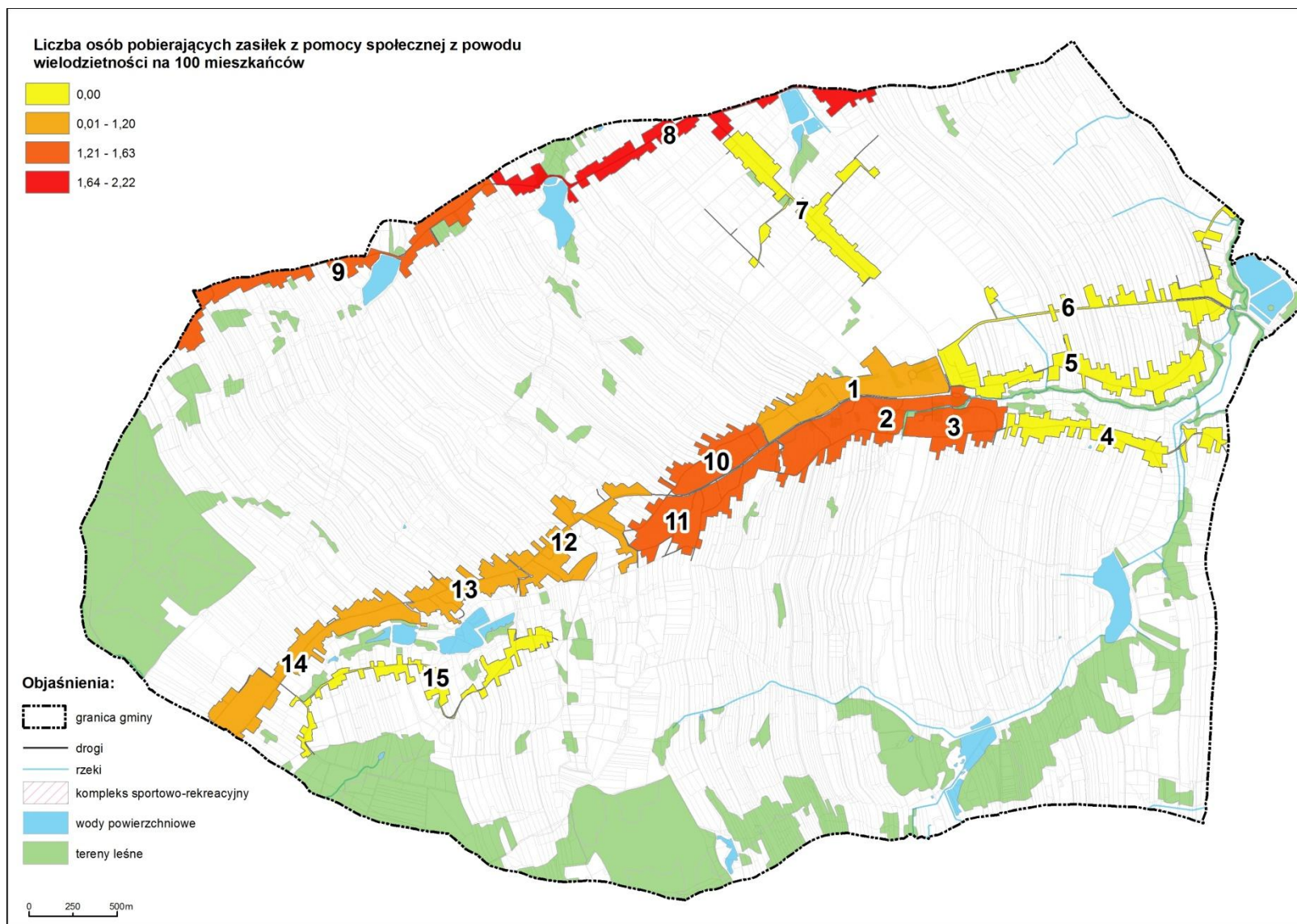
Rysunek 9. Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa na 100 mieszkańców w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

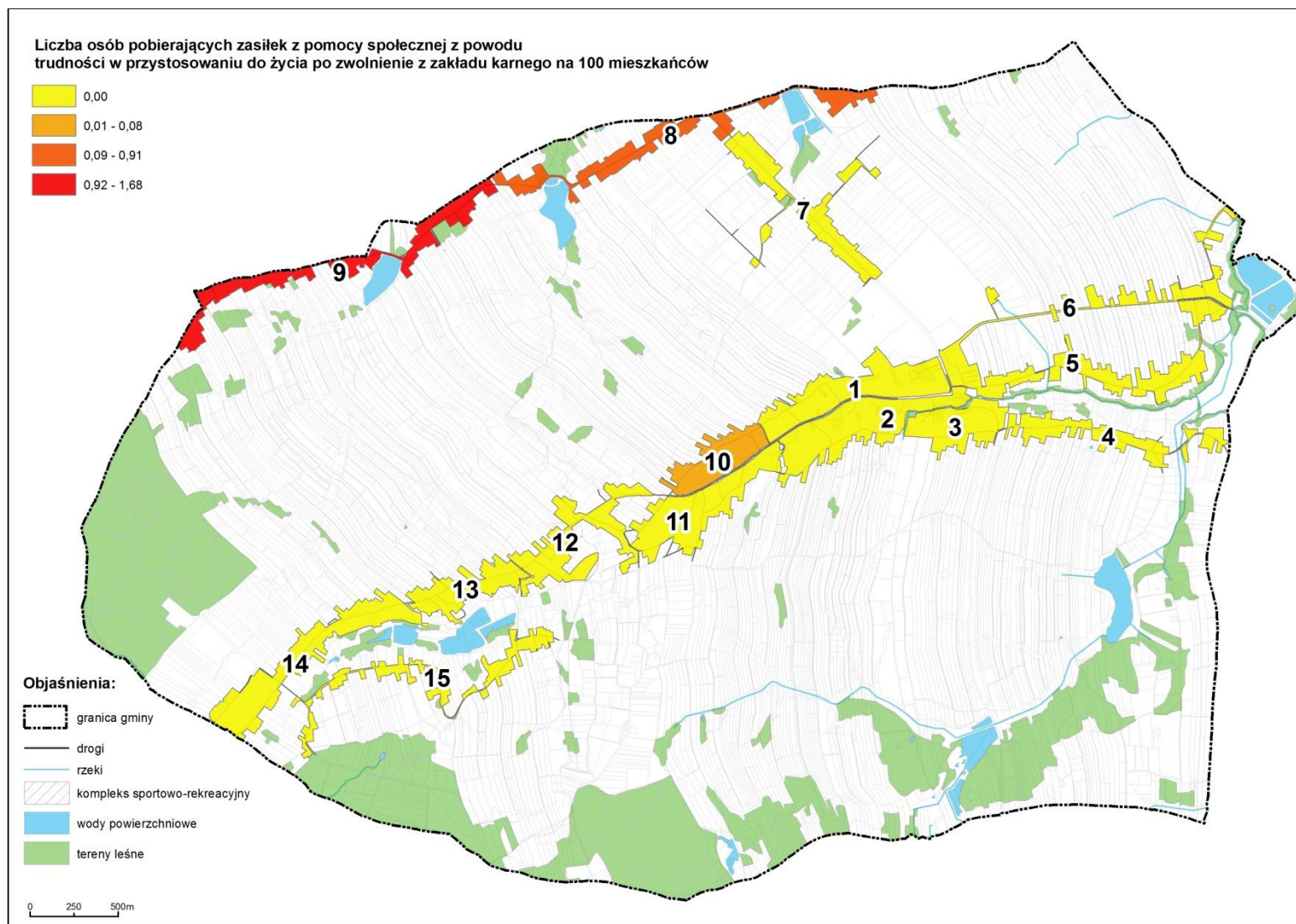
Rysunek 10. Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

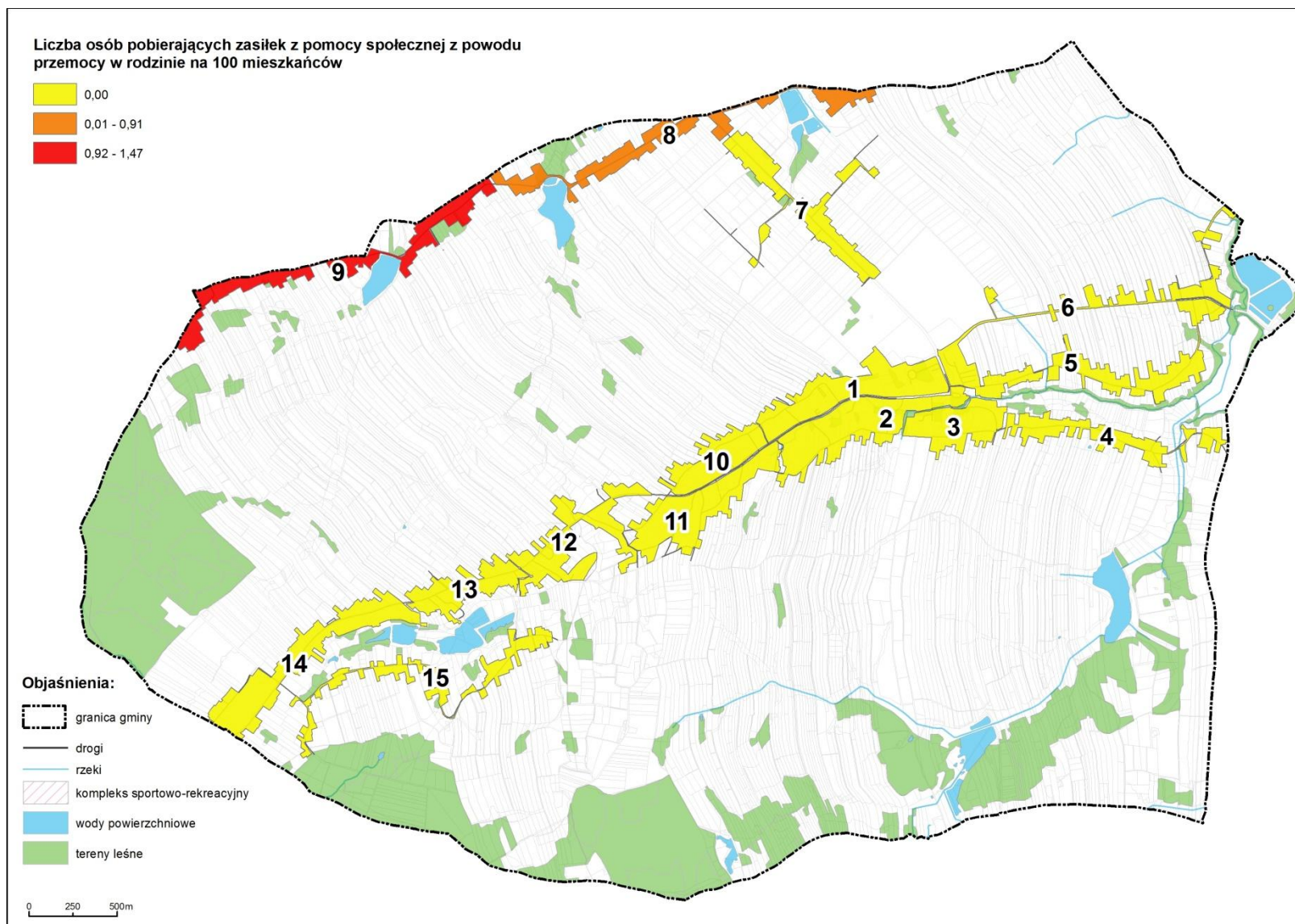
Rysunek 11. Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

Rysunek 12. Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu wielodzietności na 100 mieszkańców w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

Rysunek 13. Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego na 100 mieszkańców w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

Rysunek 14. Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

Wskaźnik – Liczba wydanych niebieskich kart na 100 mieszkańców

Bezpieczeństwo publiczne to ogół instrumentów służących ochronie ludności przed incydentami zakłócającymi funkcjonowanie obywateli w społeczeństwie, zgodne z przyjętymi normami prawno-obyczajowymi. Naruszenie ładu publicznego stanowi zjawisko przestępczości. W celu analiz, Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu udostępniła następujące dane za rok 2015: liczba wydanych niebieskich kart, popełnionych wykroczeń oraz wykroczeń ze znamionami przestępstw. Z uwagi na charakter otrzymanych danych, w trakcie przeliczeń wykorzystano informacje dotyczące liczby niebieskich kart oraz wykroczeń ze znamionami przestępstw (dane liniowe - ulice). Dane poligonowe prezentujące ogólną liczbę wykroczeń na poziomie całej gminy oscylowały w granicach 530.

Obliczenia na poziomie wyznaczonych jednostek urbanistycznych:

1. Dane

- a. Liczba wydanych niebieskich kart na poziomie gminy (źródło: Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu).
- b. Granice wyznaczonych jednostek urbanistycznych.
- c. Gminna ewidencja ludności (źródło: Urząd Gminy Polanka Wielka).

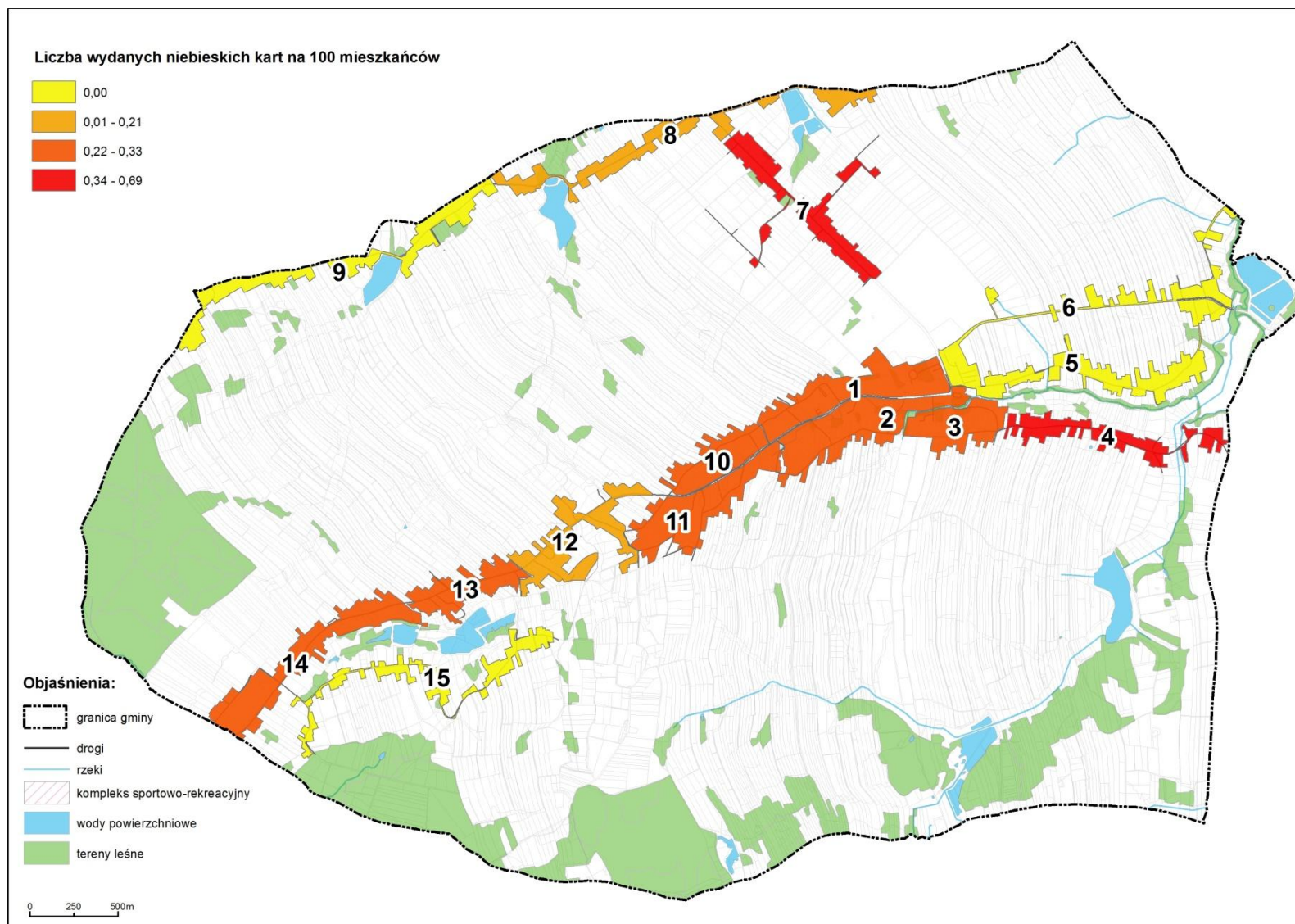
2. Przetwarzanie danych

- a. Dane dotyczące liczby wydanych niebieskich kart:
 - Arkusz kalkulacyjny zawierający liczbę wykroczeń w gminie.
- b. Dane demograficzne:
 - Obliczono liczbę osób w danych jednostkach (na podstawie ewidencji ludności pozyskanej z Urzędu Gminy w Polance Wielkiej)
- c. Granice jednostek urbanistycznych:
 - Zwektoryzowano granice jednostek urbanistycznych.
- d. Do każdej jednostki przypisano liczbę wydanych niebieskich kart.

3. Analiza danych

- a. Odsetek przestępczości wyrażony procentowo otrzymano poprzez odniesienie liczby wydanych niebieskich kart w poszczególnej jednostce do liczby osób, która ją zamieszkuje.

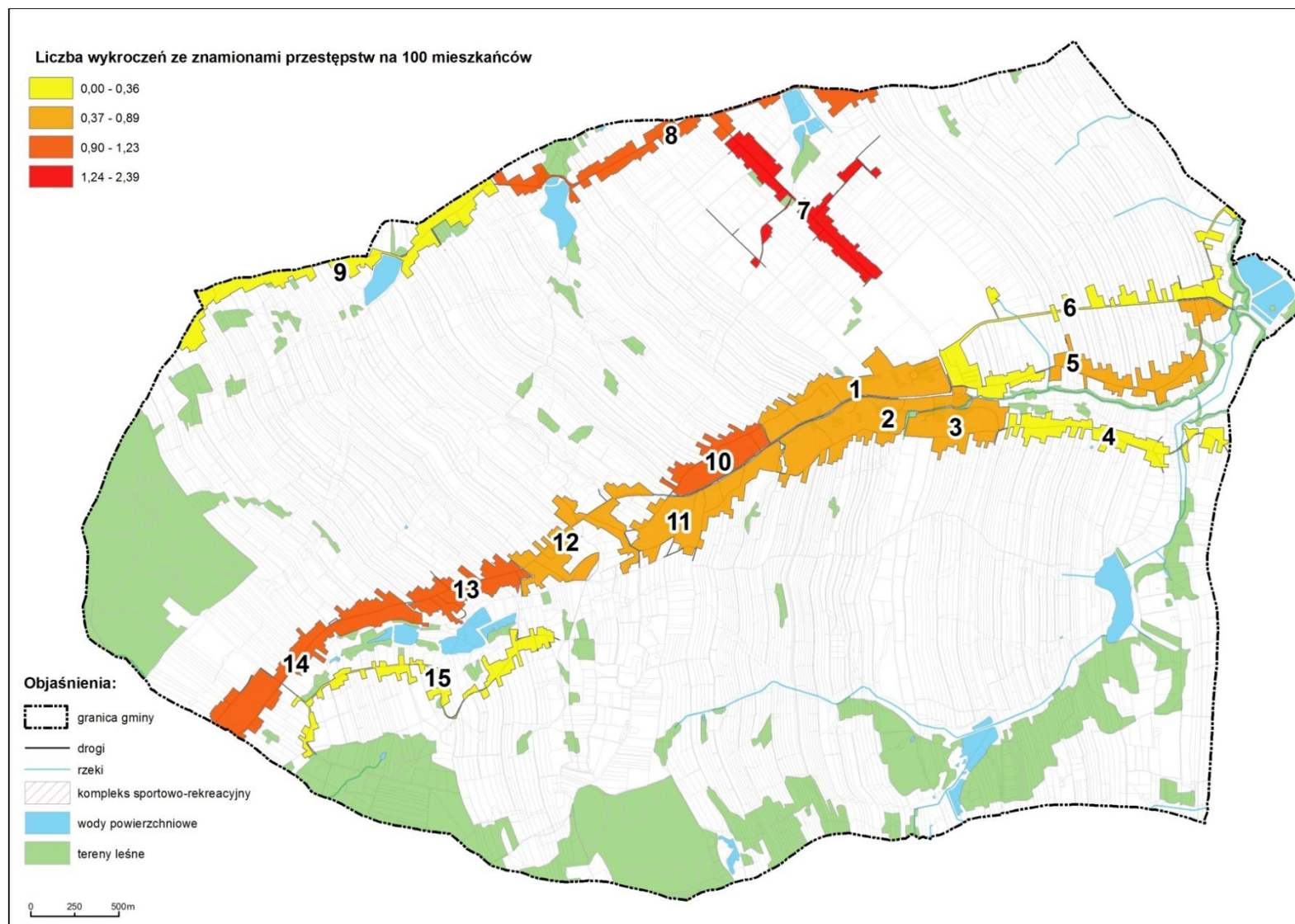
4. Wizualizacja danych:

Rysunek 15. Liczba wydanych niebieskich kart na 100 mieszkańców w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

Analogiczną metodę zastosowano przy obliczeniach następujących wskaźników:

- Liczba wykroczeń ze znamionami przestępstw na 100 mieszkańców.

Rysunek 16. Liczba wykroczeń ze znamionami przestępstw na 100 mieszkańców w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

II. DANE POLIGONOWE

Wskaźnik – Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2015 r.

Wskaźnikiem pozwalającym ocenić aktywność obywatelską mieszkańców jest frekwencja w wyborach. Na podstawie danych udostępnionych przez Państwową Komisję Wyborczą, na poziomie gminy wartość frekwencji w wyborach prezydenckich (2015 rok) wyniosła 54,71%, parlamentarnych (2015 rok) 56,65%, i samorządowych (2014 rok) 65,82%. Powyższe wartości przewyższyły średnie krajowe.

Do przedstawienia zróżnicowania zjawiska na poziomie jednostek urbanistycznych posłużono się frekwencją w wyborach parlamentarnych w 2015 roku.

1. Dane

- a. Wyniki wyborów parlamentarnych z października 2015 roku (źródło: PKW).
- b. Granice obwodów wyborczych (źródło: obwieszczenie władz gminy).
- c. Gminna ewidencja ludności (źródło: Urząd Gminy Polanka Wielka).

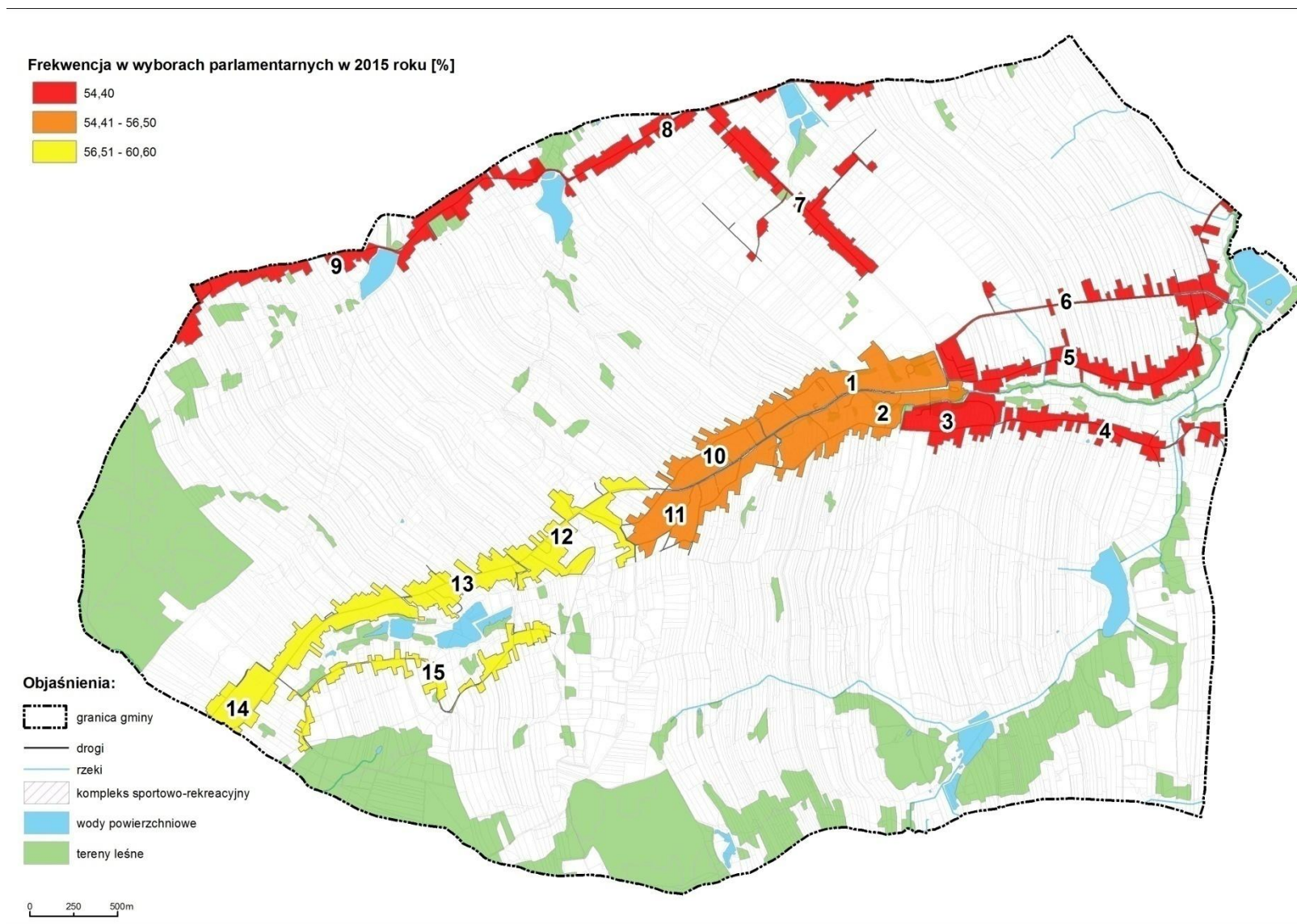
2. Przetwarzanie danych

- a. Dane dotyczące frekwencji w wyborach:
 - Z arkusza kalkulacyjnego zawierającego wyniki wyborów parlamentarnych wybrano wyniki dla wszystkich obwodów znajdujących się na terenie gminy Polanka Wielka. Sporządzono odrębny plik zawierający wyłącznie te dane.
- b. Granice obwodów wyborczych:
 - Zwektoryzowano granice obwodów wyborczych.
- c. Do każdego obwodu przypisano wysokość frekwencji pozyskaną z PKW.

3. Analiza danych

- a. Używając narzędzia *Intersection* wyznaczono części wspólne obwodów wyborczych oraz jednostek urbanistycznych (komórki).
- b. Każda jednostka została wyznaczona w podziale na okręgi wyborcze, a następnie przypisana do wyznaczonego obwodu wyborczego.

4. Wizualizacja danych:

Rysunek 17. Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2015 r. w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

III. DANE PUNKTOWE

Wskaźnik – Średni ogólny wynik sprawdzianu szóstoklasisty (2016 r.)

O jakości świadczonych usług w dziedzinie edukacji świadczą między innymi wyniki egzaminów kończących poszczególne etapy nauczania. W przypadku pierwszego z nich, czyli sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej, sprawdzana jest wiedza uczniów z trzech przedmiotów: języka polskiego, matematyki oraz języka obcego nowożytnego. W 2016 roku wyniki osiągnięte przez szóstoklasistów zamieszkujących Polankę Wielką były zbliżone do średniej dla Polski. Średni wynik z języka polskiego wyniósł 71,0% , z matematyki 62,0% i z języka angielskiego 84,0%.

Dodatkowo, w ten sam sposób przeanalizowano aktywność społeczną obywateli. Na terenie całej gminy funkcjonuje 5 organizacji pozarządowych, zrzeszających łącznie 330 osób. Dane dotyczące liczby organizacji pozyskano z Urzędu Gminy w Polance Wielkiej.

Obliczenia na poziomie wyznaczonych jednostek urbanistycznych:

1. Dane

- a) Granice jednostek urbanistycznych
- b) Punkty adresowe GUS
- c) Wyniki szóstoklasistów według punktów adresowych (źródło: Szkoła Podstawowa na terenie gminy Polanka Wielka).

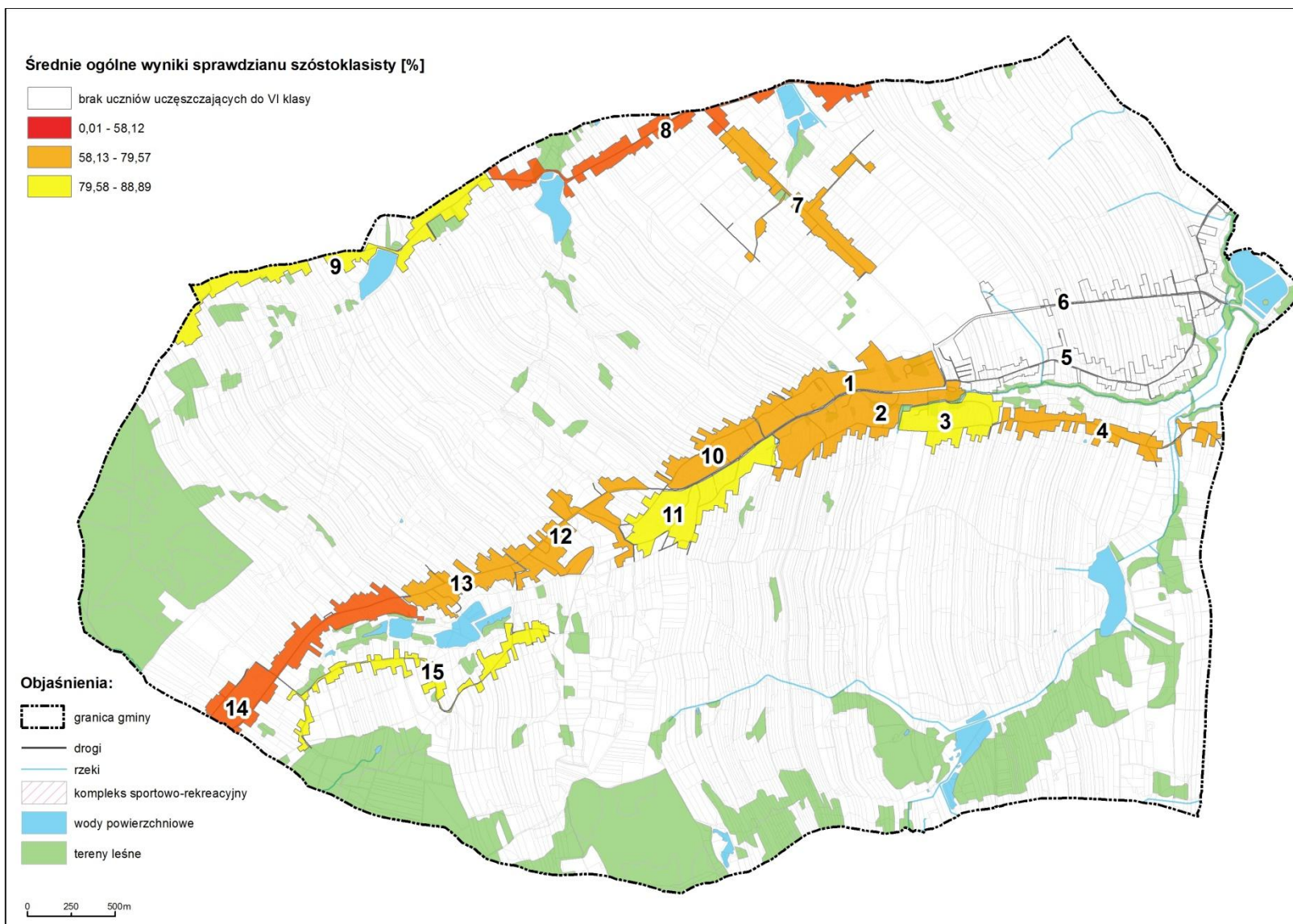
2. Przetwarzanie danych

- a) Punkty adresowe przyporządkowano do jednostek urbanistycznych
- b) Dane zawierające cząstkowe wyniki uczniów z poszczególnych części sprawdzianu zsumowano, otrzymując całościowy wynik.

3. Analiza danych

- a) Całościowe wyniki uczniów przedstawiono w procentach i odniesiono je do jednostek urbanistycznych. Kolejno, przeliczono je za pomocą średniej arytmetycznej, uzyskując jeden uśredniony wynik dla całej jednostki.

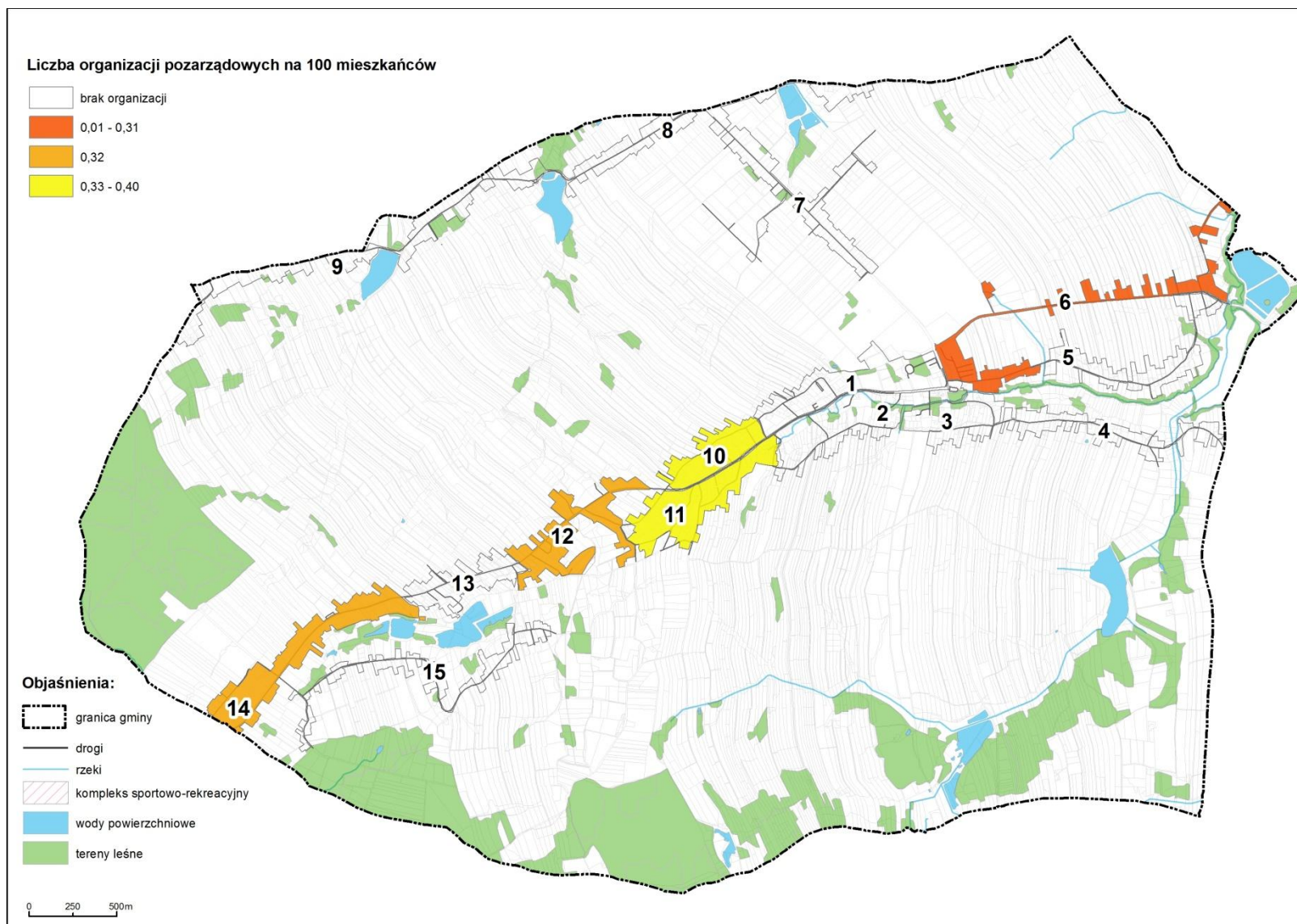
4. Wizualizacja danych:

Rysunek 18. Średnie wyniki ze sprawdzianu szóstoklasisty w 2016 r. w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

Analogiczną metodę zastosowano przy obliczeniach następujących wskaźników:

- Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców.

Rysunek 19. Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

5.ANALIZA SFERY SPOŁECZNEJ

ETAP 1

Zgodnie z art. 9 *Ustawy o rewitalizacji*, kryzys w sferze społecznej dotyczy szczególnie takich zjawisk, jak: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego oraz niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Wszystkie mierniki wykorzystane podczas procesu delimitacji dobrano w sposób celowy, tak aby zidentyfikować obszary w przestrzeni gminy, które odznaczają się ponadprzeciętną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych wskazanych w ustawie, a także wytycznych ministerialnych. Zestawienie wybranych wartości wskaźników potrzebnych do dalszych analiz zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 6. Wartości wskaźników sfery społecznej w gminie Polanka Wielka

Numer jednostki	Nazwa jednostki	Ubóstwo											Przestępczość		Bezrobocie		Edukacja	Aktywność społeczna i obywatelka	
		Liczba osób pobierających zasiłek na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych-rodzina wielodzietna oraz prowadzenie gospodarstwa domowego	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu wielodzietności na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców	Liczba wykroczeń ze znamionami przestępstw na 100 mieszkańców	Liczba wydanych niebieskich kart na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba długotrwałe bezrobotnych do ogółu w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców	Średni ogólny wynik sprawdzianu szóstoklasisty w 2016 roku	Frekwencja w wyborach parlamentarnych	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców
1	Długa	1,40	0,13	1,73	1,26	0,07	0,86	1,56	0,53	1,20	0,00	0,00	0,80	0,33	1,50	0,80	68,38%	56,50%	0,00
2	Centrum	2,18	0,51	2,55	1,60	3,81	0,80	2,01	0,87	1,60	0,00	0,00	0,87	0,29	1,80	0,90	77,16%	56,50%	0,00
3	Południowa	2,23	0,52	2,60	1,63	7,03	0,82	2,09	0,89	1,63	0,00	0,00	0,89	0,30	2,50	0,80	88,89%	54,40%	0,00
4	Słoneczna	1,72	0,00	1,38	0,00	0,35	1,72	0,57	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,69	1,10	0,60	75,68%	54,40%	0,00
5	Ogrodowa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,61	0,00	1,20	0,60	Brak danych	54,40%	0,00
6	Hajduga	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	0,00	0,50	0,00	Brak danych	54,40%	0,31

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

7	Dalachowice	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,48	0,30	0,00	0,00	0,00	2,39	0,60	1,60	1,60	70,86%	54,40%	0,00
8	Granica Włosieńska	2,87	0,00	2,22	2,09	4,01	0,00	1,06	1,69	2,22	0,91	0,91	1,04	0,13	3,60	1,80	56,40%	54,40%	0,00
9	Granica Porębska	3,14	0,00	1,68	2,31	5,12	0,00	2,71	2,31	1,47	1,68	1,47	0,00	0,00	2,20	1,10	88,46%	54,40%	0,00
10	Średnia Wieś	1,87	0,16	2,19	1,54	1,20	1,06	2,13	0,81	1,46	0,08	0,00	0,97	0,32	2,00	0,70	75,77%	56,50%	0,40
11	Pasternik	1,96	0,43	2,14	1,41	5,47	0,67	1,87	0,86	1,34	0,00	0,00	0,73	0,24	1,10	0,00	85,35%	56,50%	0,36
12	Nowy Świat	1,00	0,14	0,86	0,93	0,65	0,43	0,89	0,07	0,79	0,00	0,00	0,86	0,21	2,00	0,50	73,10%	60,60%	0,32
13	Górna Wieś	1,19	0,17	1,02	1,11	0,79	0,51	1,04	0,09	0,94	0,00	0,00	1,02	0,26	1,80	1,20	79,57%	60,60%	0,00
14	Folwark	1,34	0,21	1,23	1,23	0,32	0,62	1,08	0,00	1,13	0,00	0,00	1,23	0,31	1,90	1,00	58,12%	60,60%	0,32
15	Zastawie	0,31	0,00	0,00	0,31	0,38	0,00	0,50	0,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,50	1,20	88,24%	60,60%	0,00

ETAP 2

Z uwagi na fakt, iż wykorzystywane wskaźniki zapisane są w różnych jednostkach i przedziałach, a także opisują niepowiązane ze sobą zjawiska, ich porównywanie jest utrudnione. Dlatego też w kolejnym etapie pracy, w celu ich przeanalizowania zastosowano poniższy wzór służący znormalizowaniu wartości poszczególnych wskaźników dla sfery społecznej:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{S_j}$$

gdzie:

t_{ij} – wartość znormalizowanego wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i ,

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i ,

\bar{x}_j – średnia arytmetyczna wskaźnika j ,

S_j – odchylenie standardowe wskaźnika j .

Tabela 7. Wartości wskaźnika po normalizacji dla wyznaczonych jednostek w gminie Polanka Wielka

Numer jednostki	Nazwa jednostki	Ubóstwo											Przestępczość		Bezrobocie		Edukacja	Aktywność społeczna i obywatelka	
		Liczba osób pobierających zasiłek na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych-rodzina wielodzietna oraz prowadzenie gospodarstwa domowego	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu wielodzietności na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców	Liczba wykroczeń ze znamionami przestępstw na 100 mieszkańców	Liczba wydanych niebieskich kart na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba długotrwałe bezrobotnych do ogółu w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców	Średni ogólny wynik sprawdzianu szóstoklasisty w 2016 roku	Frekwencja w wyborach parlamentarnych	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców
1	Długa	0,04	0,10	-0,44	-0,30	0,78	-0,71	-0,43	0,11	-0,37	0,37	0,37	-0,02	-0,42	0,40	0,17	-0,70	-0,04	-0,68
2	Centrum	-0,76	-1,89	-1,29	-0,73	-0,77	-0,59	-0,98	-0,40	-0,91	0,37	0,37	-0,15	-0,22	0,03	-0,11	0,12	-0,04	-0,68
3	Południowa	-0,80	-1,94	-1,34	-0,77	-2,10	-0,62	-1,08	-0,43	-0,96	0,37	0,37	-0,18	-0,25	-0,98	0,00	1,22	-0,84	-0,68
4	Słoneczna	-0,29	0,80	-0,08	1,30	0,66	-2,39	0,76	0,39	1,23	0,37	0,37	1,31	-2,15	0,93	0,55	-0,02	-0,84	-0,68
5	Ogrodowa	1,45	0,80	1,36	1,30	0,80	0,97	1,45	0,91	1,23	0,37	0,37	0,29	1,19	0,86	0,50	Brak danych	-0,84	-0,68
6	Hajduga	1,45	0,80	1,36	1,30	0,80	0,97	1,45	0,91	1,23	0,37	0,37	0,72	1,19	1,84	1,69	Brak danych	-0,84	1,17

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

7	Dalachowice	1,15	0,80	1,36	1,30	0,80	0,97	0,86	0,46	1,23	0,37	0,37	-2,68	-1,70	0,33	-1,47	-0,47	-0,84	-0,68
8	Granica Włosieńska	-1,45	0,80	-0,95	-1,34	-0,85	0,97	0,17	-1,63	-1,74	-1,54	-1,75	-0,43	0,56	-2,39	-1,88	-1,82	-0,84	-0,68
9	Granica Porębska	-1,73	0,80	-0,39	-1,62	-1,31	0,97	-1,83	-2,55	-0,74	-3,15	-3,03	1,31	1,19	-0,53	-0,52	1,18	-0,84	-0,68
10	Średnia Wieś	-0,44	-0,06	-0,92	-0,65	0,31	-1,09	-1,12	-0,31	-0,73	0,20	0,37	-0,32	-0,38	-0,21	0,38	-0,01	-0,04	1,69
11	Pasternik	-0,53	-1,46	-0,87	-0,48	-1,46	-0,34	-0,81	-0,38	-0,57	0,37	0,37	0,09	0,01	0,96	1,69	0,89	-0,04	1,48
12	Nowy Świat	0,44	0,04	0,47	0,13	0,54	0,14	0,37	0,80	0,18	0,37	0,37	-0,12	0,15	-0,27	0,68	-0,26	1,51	1,24
13	Górna Wieś	0,24	-0,10	0,29	-0,10	0,48	-0,02	0,20	0,78	-0,03	0,37	0,37	-0,40	-0,05	0,03	-0,70	0,35	1,51	-0,68
14	Folwark	0,10	-0,29	0,07	-0,26	0,67	-0,23	0,14	0,91	-0,29	0,37	0,37	-0,75	-0,30	-0,13	-0,22	-1,66	1,51	1,20
15	Zastawie	1,14	0,80	1,36	0,91	0,65	0,97	0,84	0,44	1,23	0,37	0,37	1,31	1,19	-0,86	-0,76	1,16	1,51	-0,68

ETAP 3

W kolejnym etapie wyliczono średnią arytmetyczną 18 wskaźników we wszystkich jednostkach urbanistycznych, w celu otrzymania jednego syntetycznego wskaźnika negatywnych zjawisk społecznych. Do analizy tych danych statystycznych posłużono się wzorem:

$$P_i = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n t_{ij}$$

gdzie:

P_i – syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk,

n – liczba wskaźników (cech),

t_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i .

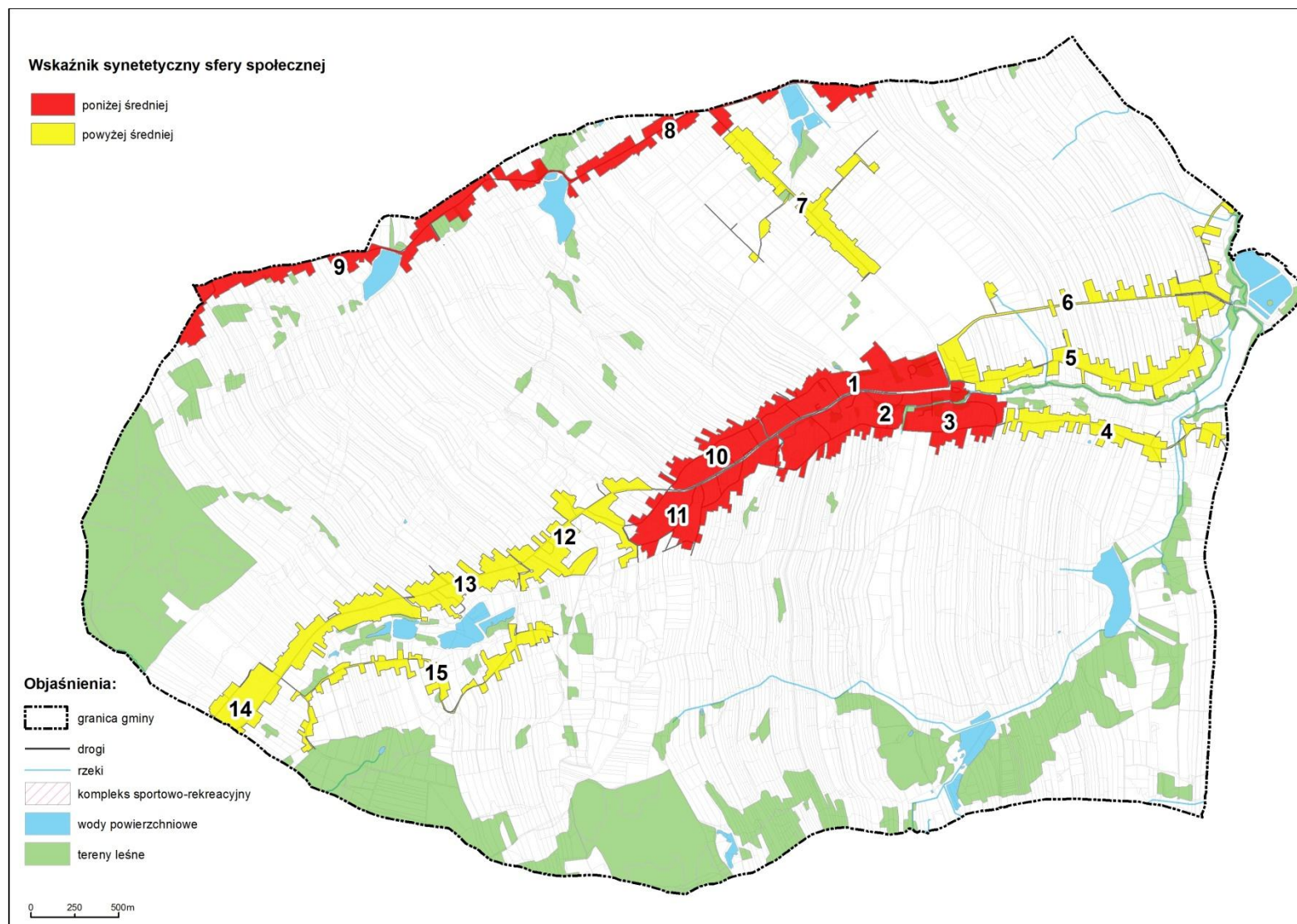
Jednostki urbanistyczne, w przypadku których wskaźnik syntetyczny przyjmował ujemną wartość (tj. wartość powyżej średniej dla całej gminy Polanka Wielka), zaklasyfikowano jako obszary charakteryzujące się ponadprzeciętną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych.

Tabela 8. Wartości wskaźnika syntetycznego dla wyznaczonych jednostek w gminie Polanka Wielka

Numer jednostki	Nazwa jednostki	Ubóstwo											Przestępczość		Bezrobocie		Edukacja	Aktywność społeczna i obywatelka		Wartość wskaźnika syntetycznego
		Liczba osób pobierających zasiłek na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych-rodzina wielodzietna oraz prowadzenie gospodarstwa domowego	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu wielodzietności na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnienie z zakładu karnego na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających zasiłek z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców	Liczba wykroczeń ze znanymi przestępstw na 100 mieszkańców	Liczba wydanych niebieskich kart na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba długotrwałe bezrobotnych do ogółu w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców	Średni ogólny wynik sprawdzianu szóstoklasisty w 2016 roku	Frekwencja w wyborach parlamentarnych	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców	
1	Długa	0,04	0,10	-0,44	-0,30	0,78	-0,71	-0,43	0,11	-0,37	0,37	0,37	-0,02	-0,42	0,40	0,17	-0,70	-0,04	-0,68	-0,10
2	Centrum	-0,76	-1,89	-1,29	-0,73	-0,77	-0,59	-0,98	-0,40	-0,91	0,37	0,37	-0,15	-0,22	0,03	-0,11	0,12	-0,04	-0,68	-0,48
3	Południowa	-0,80	-1,94	-1,34	-0,77	-2,10	-0,62	-1,08	-0,43	-0,96	0,37	0,37	-0,18	-0,25	-0,98	0,00	1,22	-0,84	-0,68	-0,61
4	Słoneczna	-0,29	0,80	-0,08	1,30	0,66	-2,39	0,76	0,39	1,23	0,37	0,37	1,31	-2,15	0,93	0,55	-0,02	-0,84	-0,68	0,12
5	Ogrodowa	1,45	0,80	1,36	1,30	0,80	0,97	1,45	0,91	1,23	0,37	0,37	0,29	1,19	0,86	0,50	Brak danych	-0,84	-0,68	0,73

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

6	Hajduga	1,45	0,80	1,36	1,30	0,80	0,97	1,45	0,91	1,23	0,37	0,37	0,72	1,19	1,84	1,69	Brak danych	-0,84	1,17	0,99
7	Dalachowice	1,15	0,80	1,36	1,30	0,80	0,97	0,86	0,46	1,23	0,37	0,37	-2,68	-1,70	0,33	-1,47	-0,47	-0,84	-0,68	0,12
8	Granica Włosieńska	-1,45	0,80	-0,95	-1,34	-0,85	0,97	0,17	-1,63	-1,74	-1,54	-1,75	-0,43	0,56	-2,39	-1,88	-1,82	-0,84	-0,68	-0,93
9	Granica Porebska	-1,73	0,80	-0,39	-1,62	-1,31	0,97	-1,83	-2,55	-0,74	-3,15	-3,03	1,31	1,19	-0,53	-0,52	1,18	-0,84	-0,68	-0,75
10	Średnia Wieś	-0,44	-0,06	-0,92	-0,65	0,31	-1,09	-1,12	-0,31	-0,73	0,20	0,37	-0,32	-0,38	-0,21	0,38	-0,01	-0,04	1,69	-0,19
11	Pasternik	-0,53	-1,46	-0,87	-0,48	-1,46	-0,34	-0,81	-0,38	-0,57	0,37	0,37	0,09	0,01	0,96	1,69	0,89	-0,04	1,48	-0,06
12	Nowy Świat	0,44	0,04	0,47	0,13	0,54	0,14	0,37	0,80	0,18	0,37	0,37	-0,12	0,15	-0,27	0,68	-0,26	1,51	1,24	0,38
13	Górna Wieś	0,24	-0,10	0,29	-0,10	0,48	-0,02	0,20	0,78	-0,03	0,37	0,37	-0,40	-0,05	0,03	-0,70	0,35	1,51	-0,68	0,14
14	Folwark	0,10	-0,29	0,07	-0,26	0,67	-0,23	0,14	0,91	-0,29	0,37	0,37	-0,75	-0,30	-0,13	-0,22	-1,66	1,51	1,20	0,07
15	Zastawie	1,14	0,80	1,36	0,91	0,65	0,97	0,84	0,44	1,23	0,37	0,37	1,31	1,19	-0,86	-0,76	1,16	1,51	-0,68	0,66

Rysunek 20. Wartość wskaźnika syntetycznego dla jednostek urbanistycznych na terenie gminy Polanka Wielka

ETAP 4

Analiza wskaźnikowa sfery społecznej pozwoliła określić skalę problemów społecznych zachodzących w poszczególnych jednostkach urbanistycznych. W przypadku bezrobocia (liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym) największe problemy zidentyfikowano w jednostkach: **3, 8, 9, 10, 12, 14, 15**. Biorąc pod uwagę kwestię ubóstwa (liczba pobierających zasiłek na 100 mieszkańców) w najgorszej sytuacji w gminie znalazły się jednostki, takie jak: **1, 2, 3, 8, 10, 11**. Pod względem poziomu przestępczości (liczba wydanych niebieskich kart na 100 mieszkańców) największe problemy zaobserwowano w jednostkach: **1, 2, 3, 4, 10, 13, 14**. Analizując poziom edukacji (Średni ogólny wynik sprawdzianu szóstoklasisty w 2015 roku) za jednostki kryzysowe uznano: **1, 4, 8, 10, 12, 14**. Natomiast najniższą aktywnością społeczną i obywatelską (Frekwencja w wyborach parlamentarnych) odznaczyły się jednostki: **3, 4, 5, 6, 7, 8, 9**.

Zestawiając ze sobą wyniki charakteryzujące poszczególne zjawiska takie, jak: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji oraz niewystarczający poziom aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców, otrzymano wskaźnik syntetyczny opisujący sferę społeczną. Im niższa wartość wskaźnika syntetycznego, tym większe prawdopodobieństwo wystąpienia kryzysu w sferze społecznej. Z kolei dodatnie wartości wskaźnika syntetycznego wskazują na stosunkowo pozytywny obraz zjawisk społecznych, a zatem na niższe prawdopodobieństwo wystąpienia kryzysu w sferze społecznej.

W

Tabela 9 oznaczono kolorem czerwonym jednostki urbanistyczne pozostające w kryzysie sfery społecznej, mogące stanowić podobszary obszaru zdegradowanego na terenie gminy Polanka Wielka. Zgodnie z *art. 9 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji* w gminie Polanka Wielka wyznaczono siedem jednostek zdegradowanych w sferze społecznej:

- Jednostka nr 1 – Długa,
- Jednostka nr 2 – Centrum,
- Jednostka nr 3 – Południowa,
- Jednostka nr 8 – Granica Włosieńska,
- Jednostka nr 9 – Granica Porębska,
- Jednostka nr 10 – Średnia Wieś,
- Jednostka nr 11 – Pasternik.

Tabela 9. Jednostki zdegradowane w sferze społecznej na terenie gminy Polanka Wielka

Numer jednostki urbanistycznej	Nazwa jednostki urbanistycznej	Wartość wskaźnika syntetycznego	Jednostki zdegradowane w sferze społecznej
1	Długa	-0,10	zdegradowane
2	Centrum	-0,48	zdegradowane
3	Południowa	-0,61	zdegradowane
4	Słoneczna	0,12	niezdegradowane
5	Ogrodowa	0,73	niezdegradowane
6	Hajduga	0,99	niezdegradowane
7	Dalachowice	0,12	niezdegradowane
8	Granica Włosieńska	-0,93	zdegradowane
9	Granica Porębska	-0,75	zdegradowane
10	Średnia Wieś	-0,19	zdegradowane
11	Pasternik	-0,06	zdegradowane
12	Nowy Świat	0,38	niezdegradowane
13	Górna Wieś	0,14	niezdegradowane
14	Folwark	0,07	niezdegradowane
15	Zastawie	0,66	niezdegradowane

Uwagi: + jednostki zdegradowane w sferze społecznej, - jednostki niezdegradowane w sferze społecznej.

6. ANALIZA POZOSTAŁYCH SFER

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przeanalizowano negatywne zjawiska w pozostałych sferach, tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W analizie zjawisk kryzysowych w powyższych sferach wykorzystano zarówno metody ilościowe, jak i jakościowe.

SFERA GOSPODARCZA

Sferę gospodarczą kształtują czynniki, które mają wpływ na procesy społeczno-ekonomiczne, warunkujące kierunki i dynamikę rozwoju, zarówno lokalnego, jak i regionalnego. Stąd też przemiany gospodarcze wpływają na skalę przemian również na innych płaszczyznach, głównie w sferze społecznej oraz technicznej.

Gmina Polanka Wielka charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą gospodarki. Na obszarach zwartej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wciąż pozostaje wiele wolnych terenów, które mogą zostać efektywniej wykorzystane przez sektor gospodarczy, co w ramach kompleksowo prowadzonych działań będzie stanowić stymulantę rozwoju gminy. W centrum miejscowości Polanka Wielka znajdują się również tereny o funkcji handlowo-usługowej.

Według danych pochodzących z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, na koniec 2015 roku w gminie zarejestrowanych było 180 aktywnych przedsiębiorców. Od roku 2011 obserwuje się stopniowy wzrost liczby podmiotów funkcjonujących na lokalnym rynku, co wskazuje na potencjał rozwojowy gminy w omawianej sferze. W roku 2014 zdecydowana większość podmiotów skupionych na terenie gminy Polanka Wielka należała do sektora prywatnego.

Kryzys w sferze gospodarczej oceniono na podstawie analizy wskaźnika przedstawiającego liczbę aktywnych przedsiębiorców w zależności od lokalizacji siedziby podmiotu (według jednostek urbanistycznych). Otrzymane wartości odniesiono do średniej dla całej gminy (4,17%). W przypadku, gdy wartość omawianego wskaźnika była niższa od średniej dla gminy, jednostkę urbanistyczną klasyfikowano wówczas jako zdegradowaną w sferze gospodarczej (oznaczenie kolorem czerwonym). Dane dotyczące liczby przedsiębiorców pozyskano z Urzędu Gminy w Polance Wielkiej.

Tabela 10. Liczba aktywnych przedsiębiorców w wyznaczonych jednostkach urbanistycznych na terenie gminy Polanka Wielka (dane za rok 2016)

Numer jednostki urbanistycznej	Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba aktywnych przedsiębiorców [os.]	Liczba mieszkańców w jednostce [os.]	Liczba aktywnych przedsiębiorców [%]
1	Długa	15	216	6,94
2	Centrum	15	341	4,40
3	Południowa	8	185	4,32
4	Słoneczna	11	288	3,82
5	Ogrodowa	5	255	1,96
6	Hajduga	14	319	4,39
7	Dalachowice	9	308	2,92
8	Granica Włosieńska	14	274	5,11
9	Granica Porębska	16	293	5,46
10	Średnia Wieś	8	249	3,21
11	Pasternik	18	274	6,57
12	Nowy Świat	11	308	3,57
13	Górna Wieś	5	254	1,97
14	Folwark	14	314	4,46
15	Zastawie	9	264	3,41

Uwagi: średni odsetek aktywnych przedsiębiorców dla gminy wynosi 4,17%.

Kolejnym wskaźnikiem sfery gospodarczej była liczba wyrejstrowanych i zawieszonych przedsiębiorców na 100 mieszkańców. Otrzymane wartości przyrównano do wyliczonej średniej dla gminy (1,90%). W przypadku, gdy wartość omawianego wskaźnika była wyższa od średniej dla gminy, jednostkę urbanistyczną klasyfikowano wówczas jako zdegradowaną w sferze gospodarczej (oznaczenie kolorem czerwonym).

Tabela 11. Liczba wyrejestrowanych i zawieszonych przedsiębiorców w wyznaczonych jednostkach urbanistycznych na terenie gminy Polanka Wielka (dane za rok 2015)

Numer jednostki urbanistycznej	Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba wyrejestrowanych i zawieszonych przedsiębiorców [os.]	Liczba mieszkańców w jednostce [os.]	Liczba wyrejestrowanych i zawieszonych przedsiębiorców [%]
1.	Długa	6	216	2,78
2.	Centrum	6	341	1,76
3.	Południowa	2	185	1,08
4.	Słoneczna	5	288	1,74
5.	Ogrodowa	1	255	0,39
6.	Hajduga	7	319	2,19
7	Dalachowice	5	308	1,62
8	Granica Włosieńska	6	274	2,19
9	Granica Porębska	5	293	1,71
10	Średnia Wieś	3	249	1,20
11	Pasternik	4	274	1,46
12	Nowy Świat	6	308	1,95
13	Górna Wieś	1	254	0,39
14	Folwark	12	314	3,82
15	Zastawie	6	264	2,27

Uwagi: średni odsetek wyrejestrowanych i zawieszonych przedsiębiorców dla gminy wynosi 1,90%.

Jednostki, w których początkowo nie wykazano degradacji (wysoka liczba aktywnych przedsiębiorców – powyżej średniej dla gminy, wynoszącej 4,17%), przeanalizowano następnie pod kątem kolejnego kryterium, tj. liczba wyrejestrowanych i zawieszonych przedsiębiorców. Jeżeli wskaźnik ten był wyższy od średniej dla gminy (1,90%), wówczas klasyfikowano je jako kryzysowe w sferze gospodarczej (Tabela 12, Rysunek 21).

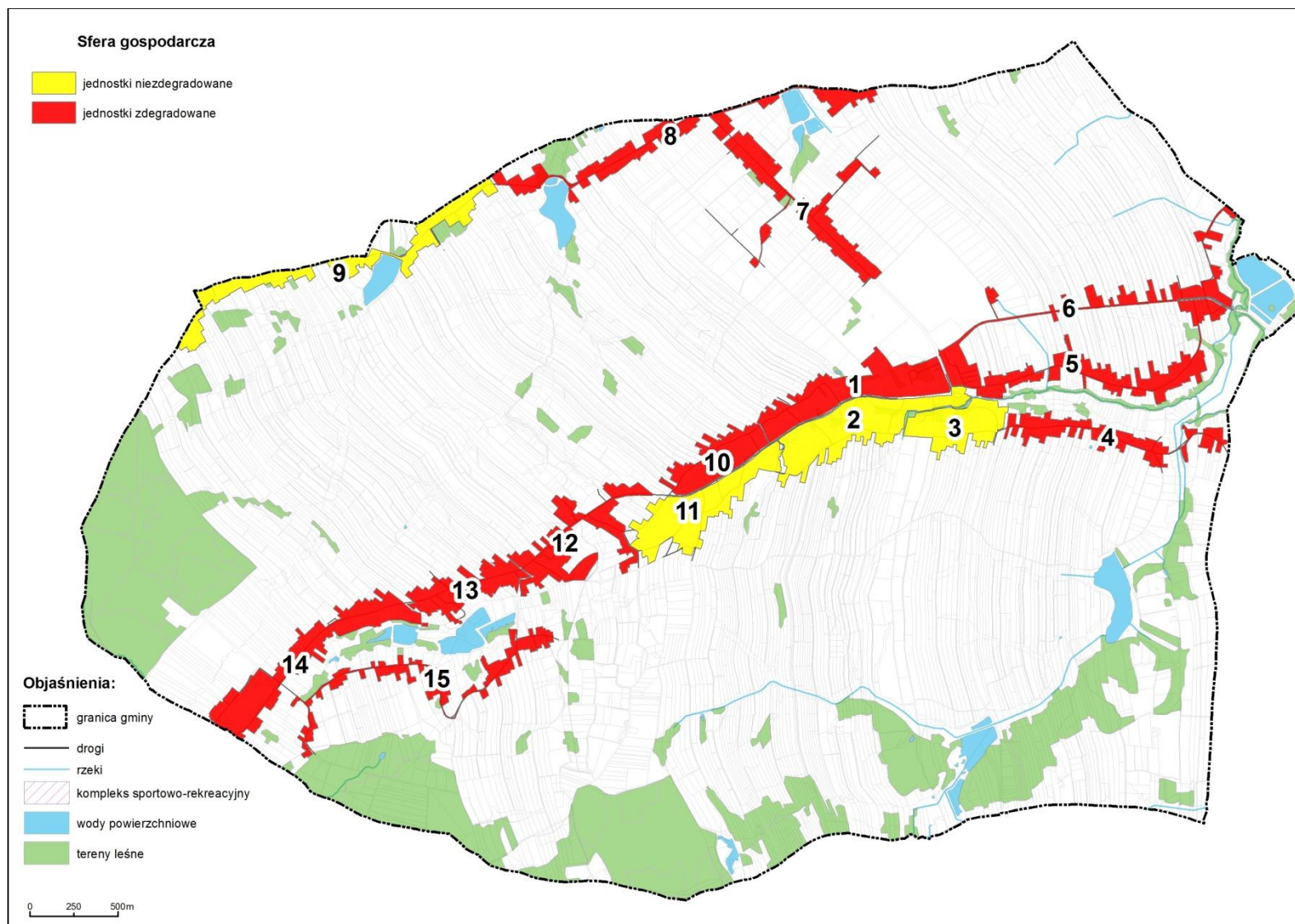
Tabela 12. Jednostki urbanistyczne zdegradowane w sferze gospodarczej na terenie gminy Polanka Wielka – zestawienie zbiorcze

Numer jednostki urbanistycznej	Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba aktywnych przedsiębiorców na 100 mieszkańców*	Liczba wyrejestrowanych i zawieszonych przedsiębiorców na 100 mieszkańców**	Jednostki zdegradowane w sferze gospodarczej
1.	Długa	-	+	zdegradowane
2.	Centrum	-	-	niezdegradowane
3.	Południowa	-	-	niezdegradowane
4.	Słoneczna	+	-	zdegradowane
5.	Ogrodowa	+	-	zdegradowane
6.	Hajduga	-	+	zdegradowane
7	Dalachowice	+	-	zdegradowane
8	Granica Włosieńska	-	+	zdegradowane
9	Granica Porębska	-	-	niezdegradowane
10	Średnia Wieś	+	-	zdegradowane
11	Pasternik	-	-	niezdegradowane
12	Nowy Świat	+	+	zdegradowane
13	Górna Wieś	+	-	zdegradowane
14	Folwark	-	+	zdegradowane
15	Zastawie	+	+	zdegradowane

Uwagi:

*średni odsetek aktywnych przedsiębiorców poniżej 4,17% w danej jednostce urbanistycznej,

** średni odsetek przedsiębiorców powyżej średniej dla gminy (1,90%) w danej jednostce urbanistycznej.

Rysunek 21. Jednostki urbanistyczne zdegradowane w sferze gospodarczej na terenie gminy Polanka Wielka.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Kryzys w sferze środowiskowej przeanalizowano na podstawie danych obrazujących stan jakości powietrza, natężenie hałasu, jak również udział procentowy budynków z wyrobami zawierającymi azbest.

Z analizy danych punktowych (stan na 2015 r.), dostępnych w serwisie Małopolskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej (<http://miip.geomalopolska.pl/imap/>) wynika jednoznacznie, że w gminie Polanka Wielka nie występują obszary o przekroczonej normie średniorocznego stężenia pyłu PM10 (poziom dopuszczalny dla pyłu PM10 wynosi $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Wartości pyłu PM10 w obrębie wyznaczonych jednostek urbanistycznych kształtują się na poziomie niższym niż $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Z uwagi na fakt, że gmina Polanka Wielka nie posiada punktów oraz sieci monitorujących zanieczyszczenia emitowane do atmosfery, przyjęte wartości stężeń pyłów i gazów na terenie gminy są wynikiem interpolacji pomiarów pozyskanych z innych stacji aerosanitarnych rozlokowanych na obszarze województwa małopolskiego. Stan aerosanitarny gminy przedstawiono na podstawie danych udostępnionych dla całego powiatu oświęcimskiego. Pomimo niestwierdzenia przekroczeń norm średniodobowego stężenia pyłu PM10, na podstawie wizji lokalnej odnotowano, że problem zanieczyszczenia powietrza jest mocno odczuwalny wzdłuż ulicy Długiej (droga wojewódzka nr 949 biegnąca z Preciszów, Zator do Brzeszcze, Oświęcim, Kęty, Osiek).

Do głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza w gminie zalicza się niską emisję antropogeniczną z sektora komunikacyjnego (droga wojewódzkie nr 949, drogi powiatowe nr 1897K, 1869K, 1899K) oraz komunalnego (indywidualne ogrzewanie pomieszczeń poprzez lokalne kotłownie węglowe i domowe piece grzewcze). W porównaniu do sezonu wiosenno-letniego, zimą stężenie emisji na terenie gminy jest znacznie wyższe. Odpowiedzią na problem zanieczyszczenia powietrza jest opracowanie przez gminę *Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Polanka Wielka do 2020 roku*.

Gmina Polanka Wielka nie posiada również punktów oraz sieci pomiaru natężenia hałasu. Przyjmuje się, że tereny najbardziej narażone na niekorzystne warunki akustyczne to przede wszystkim obszary położone wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 949, która przebiega przez centrum miejscowości i stanowi jej główną oś. Na kształtowanie się wysokich wartości natężenia hałasu wpływ mają także następujące czynniki: wzrost natężenia ruchu komunikacyjnego na wymienionej arterii oraz zła jakość nawierzchni dróg. Na potrzeby analizy sfery środowiskowej przyjęto za kryzysowe te jednostki, które położone są bezpośrednio przy drodze wojewódzkiej nr 949.

Tabela 13. Jednostki urbanistyczne położone bezpośrednio przy drodze wojewódzkiej nr 949 na terenie gminy Polanka Wielka

Numer jednostki urbanistycznej	Nazwa jednostki urbanistycznej	Bezpośrednie położenie przy drodze wojewódzkiej nr 949
1	Długa	TAK – hałas i zanieczyszczenie niską emisją komunikacyjną
2	Centrum	TAK – hałas i zanieczyszczenie niską emisją komunikacyjną
3	Południowa	NIE
4	Słoneczna	NIE
5	Ogrodowa	NIE
6	Hajduga	TAK – hałas i zanieczyszczenie niską emisją komunikacyjną

7	Dalachowice	NIE
8	Granica Włosieńska	NIE
9	Granica Porębska	NIE
10	Średnia Wieś	TAK– hałas i zanieczyszczenie niską emisją komunikacyjną
11	Pasternik	TAK– hałas i zanieczyszczenie niską emisją komunikacyjną
12	Nowy Świat	TAK– hałas i zanieczyszczenie niską emisją komunikacyjną
13	Górna Wieś	TAK– hałas i zanieczyszczenie niską emisją komunikacyjną
14	Folwark	TAK– hałas i zanieczyszczenie niską emisją komunikacyjną
15	Zastawie	NIE

Kolejno, w sferze środowiskowej przeanalizowano procentowy udział budynków z wyrobami zawierającymi azbest. Przyrównano szacunkową liczbę domów zawierających azbest do ogólnej liczby domów w danej jednostce urbanistycznej i na tej podstawie wyliczono udział procentowy. Jeżeli wskaźnik ten był wyższy od średniej dla gminy (29,0%), wówczas jednostkę klasyfikowano jako kryzysową w sferze środowiskowej.

Tabela 14. Udział procentowy budynków z wyrobami zawierającymi azbest na terenie gminy Polanka Wielka

Numer jednostki urbanistycznej	Nazwa jednostki urbanistycznej	Szacunkowa liczba domów na danej ulicy w jednostce urbanistycznej	Szacunkowa ilość posesji na ulicach z wbudowanymi wyrobami zawierającymi azbest znajdujących się w jednostce	Udział procentowy budynków z wyrobami zawierającymi azbest [%]
1	Długa	43	14	33,11
2	Centrum	79	27	34,38
3	Południowa	44	14	33,02
4	Słoneczna	68	22	32,26
5	Ogrodowa	64	21	32,26
6	Hajduga	55	22	39,04
7	Dalachowice	82	17	20,22
8	Granica Włosieńska	31	6	20,45
9	Granica Porębska	22	4	19,44
10	Średnia Wieś	60	20	33,56
11	Pasternik	67	23	34,42

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

12	Nowy Świat	89	31	34,99
13	Górna Wieś	69	19	27,27
14	Folwark	75	25	32,62
15	Zastawie	112	41	36,50

*Źródło: informacje pozyskane z Urzędu Gminy w Polance Wielkiej (średni udział procentowy budynków z wyrobami zawierający azbest dla gminy wynosi 29%).

Jeżeli w jednostkach, w których początkowo nie wykazano degradacji (stan jakości powietrza nie przekraczający $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$), ale po przeanalizowaniu kolejnych kryteriów tj. bezpośrednio położenie przy drodze wojewódzkiej nr 949 oraz udziału procentowego budynków z wyrobami zawierającymi azbest, dawało to podstawę do zaklasyfikowania danej jednostki jako zdegradowanej w sferze środowiskowej (Tabela 15, Rysunek 22).

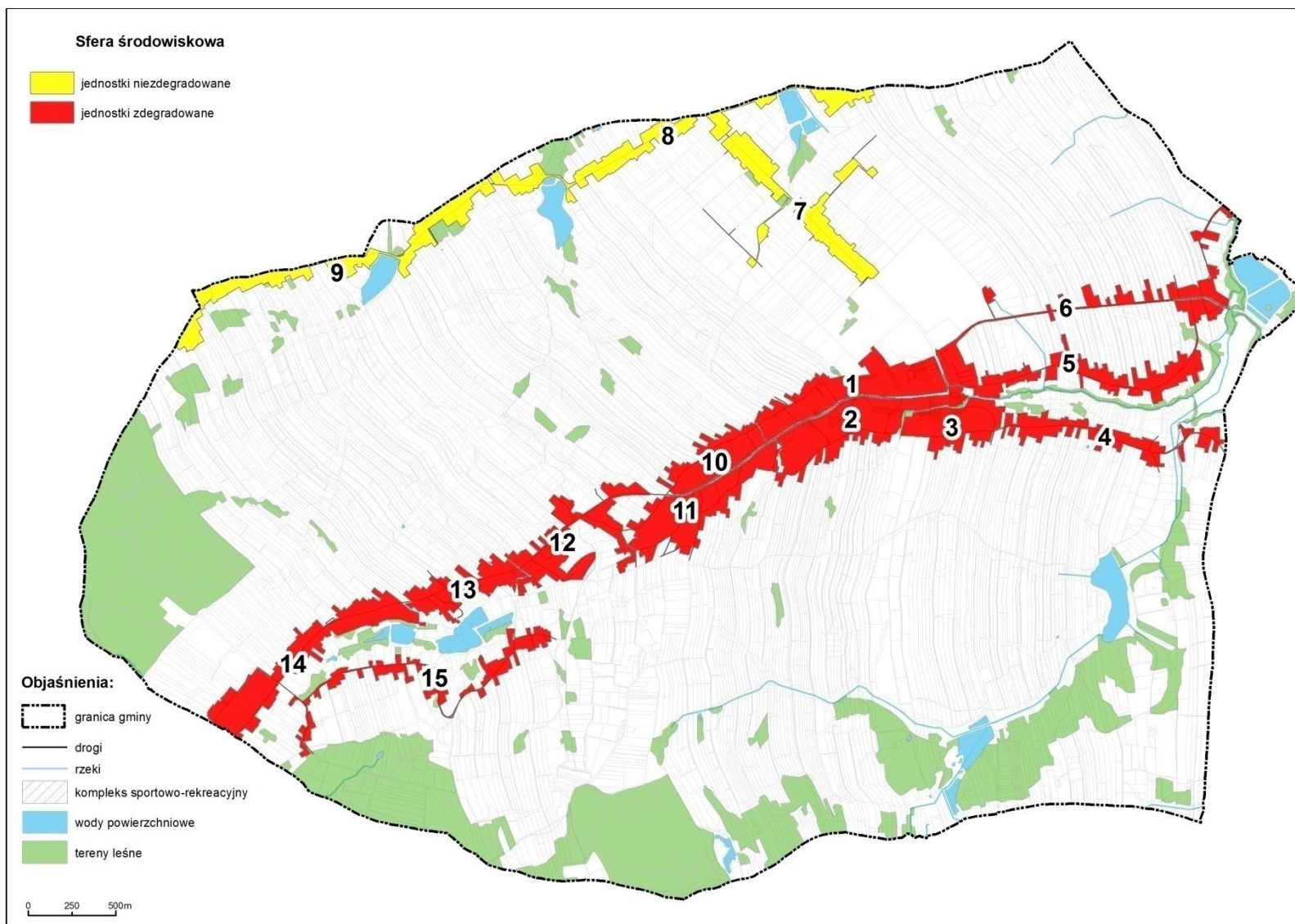
Tabela 15. Jednostki urbanistyczne zdegradowane w sferze środowiskowej na terenie gminy Polanka Wielka – zestawienie zbiorcze.

Numer jednostki urbanistycznej	Nazwa jednostki urbanistycznej	Stan jakości powietrza*	Bezpośrednie położenie przy drodze wojewódzkiej nr 949	Udział procentowy budynków z wyrobami zawierającymi azbest*	Jednostki zdegradowane w sferze środowiskowej
1.	Długa	-	+	+	zdegradowane
2.	Centrum	-	+	+	zdegradowane
3.	Południowa	-	-	+	zdegradowane
4.	Słoneczna	-	-	+	zdegradowane
5.	Ogrodowa	-	-	+	zdegradowane
6.	Hajduga	-	+	+	zdegradowane
7	Dalachowice	-	-	-	niezdegradowane
8	Granica Włosieńska	-	-	-	niezdegradowane
9	Granica Porębska	-	-	-	niezdegradowane
10	Średnia Wieś	-	+	+	zdegradowane
11	Pasternik	-	+	+	zdegradowane
12	Nowy Świat	-	+	+	zdegradowane
13	Górna Wieś	-	+	-	zdegradowane
14	Folwark	-	+	+	zdegradowane
15	Zastawie	-	-	+	zdegradowane

Uwagi:

*stan jakości powietrza powyżej $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$,

** średni udział procentowy budynków z wyrobami zawierający azbest powyżej średniej dla gminy (29%).

Rysunek 22. Jednostki urbanistyczne zdegradowane w sferze środowiskowej na terenie gminy Polanka Wielka.

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Na poziom i jakość życia mieszkańców gminy niewątpliwie wpływa dostępność infrastruktury społecznej (między innymi do obiektów ochrony zdrowia, placówek edukacyjnych, obiektów infrastrukturalnych i sportowych). W przestrzeni gminy elementami infrastruktury społecznej są niewątpliwie obiekty użyteczności publicznej. Gmina Polanka Wielka zapewnia mieszkańcom dostęp do różnego rodzaju usług publicznych, wśród których należy wskazać:

- usługi edukacyjne,
- usługi kulturalne,
- usługi zdrowotne,
- usługi sportowe,
- usługi komunikacyjne.

W zakresie usług edukacyjnych gmina ma za zadanie zapewnić dzieciom i młodzieży, objętej obowiązkiem szkolnym, wychowanie i kształcenie a także opiekę. Gmina Polanka Wielka spełnia ten obowiązek poprzez działalność placówek oświatowych. Na terenie gminy działa Samorządowe Przedszkole, Szkoła Podstawowa oraz Publiczne Gimnazjum.

Na podstawie informacji pozyskanych z Urzędu Gminy w Polance Wielkiej obliczono wskaźnik – liczbę dzieci w wieku od 0 do 5 lat przypadającą na jedno miejsce w przedszkolu. Z uwagi na brak żłobka na terenie gminy pod uwagę wzięto również dzieci poniżej 2 lat. W 2016 roku, w gminie było 290 dzieci w wieku 0-5 lat, natomiast w roku szkolnym 2015/2016 liczba miejsc w funkcjonującym na terenie gminy Polanka Wielka przedszkolu wynosiła 163. Zatem, na jedno miejsce w placówce przypadało **1,78** dzieci od 0 do 5 lat, co obrazuje wyraźnie większe zapotrzebowanie wśród mieszkańców gminy na tego typu usługi.

Tabela 16. Liczba dzieci w wieku 0-5 lat przypadająca na 1 miejsce w przedszkolu w wyznaczonych jednostkach urbanistycznych na terenie gminy Polanka Wielka (dane za rok szkolny 2015/2016)

Nazwa przedszkola	Liczba miejsc w przedszkolu w roku szkolnym 2015/2016 [os.]	Liczba dzieci w wieku 0-5 lat [os.]	Liczba dzieci w wieku 0-5 lat na 1 miejsce w przedszkolu
Samorządowe Przedszkole nr 1 w Polance Wielkiej	163	290	1,78

Główną jednostką, która zajmuje się działalnością kulturową na terenie gminy Polanka Wielka jest Gminne Centrum Kultury w Polance Wielkiej. Ponadto, aktywnie działają koła gospodyń wiejskich oraz świetlice, które kilka razy w tygodniu organizują zajęcia zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i dla dorosłych. Swoją działalność prowadzi również Publiczna Biblioteka Gminnego Centrum Kultury w Polance Wielkiej. Wskaźnikiem uzupełniającym analizę sfery przestrzenno-funkcjonalnej była dostępność do ośrodków edukacyjno-kulturalnych. Jeżeli średnia odległość od ośrodków edukacyjno-kulturalnych przekraczała wartość 1000 m, jednostkę urbanistyczną klasyfikowano jako zdegradowaną w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (**Rysunek 23**).

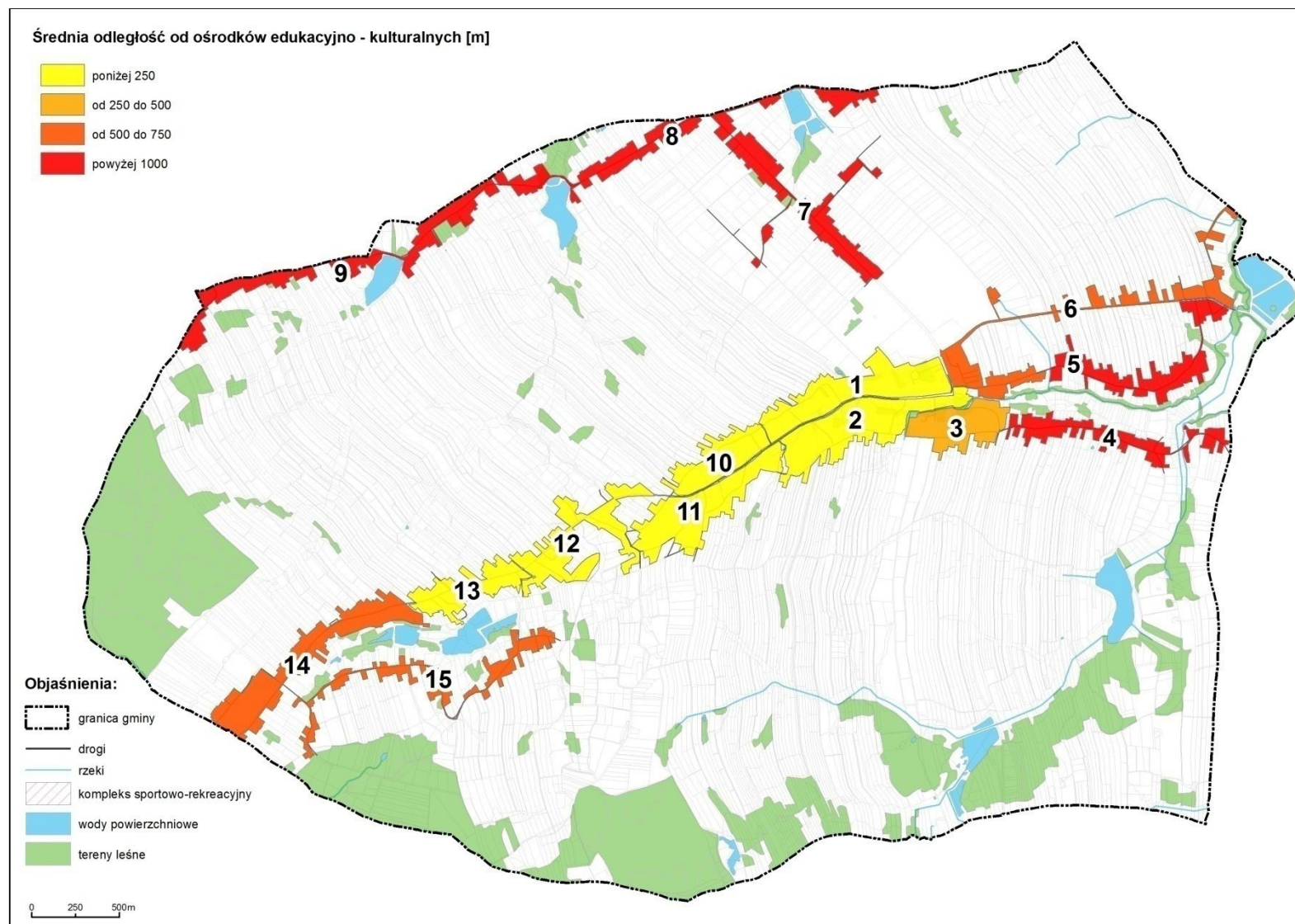
Placówką służby zdrowia jest Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Polance Wielkiej, do którego zadeklarowanych jest ok. 4 tysięcy osób. W granicach gminy znajdują się trzy apteki. Sferę przestrzenno-funkcjonalną przeanalizowano pod kątem dostępności do placówek świadczących usługi zdrowotne. Jeżeli średnia odległość od placówek świadczących usługi zdrowotne przekraczała wartość 2000 m, jednostkę urbanistyczną klasyfikowano jako zdegradowaną w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (**Rysunek 24**).

W Polance Wielkiej działa Ludowy Klub Sportowy „Strumień” LKS, który rozpoczął swoją działalność od powołania trzech sekcji: piłki siatkowej, kolarskiej i podnoszenia ciężarów, funkcjonował w nim także zespół brydża sportowego. Obecnie drużyna piłkarska „Strumień” Polanka Wielka działa w ramach sekcji piłki nożnej. Na terenie gminy znajduje się jedno boisko sportowe, cechujące się niezadawalającym stanem technicznym. Sferę przestrzenno-funkcjonalną przeanalizowano pod kątem dostępności do boiska sportowego. Jeżeli średnia odległość od obiektu infrastruktury sportowej przekraczała wartość 2000 m, jednostkę urbanistyczną klasyfikowano jako zdegradowaną w sferze przestrzenno-funkcjonalnej ([Rysunek 25](#)).

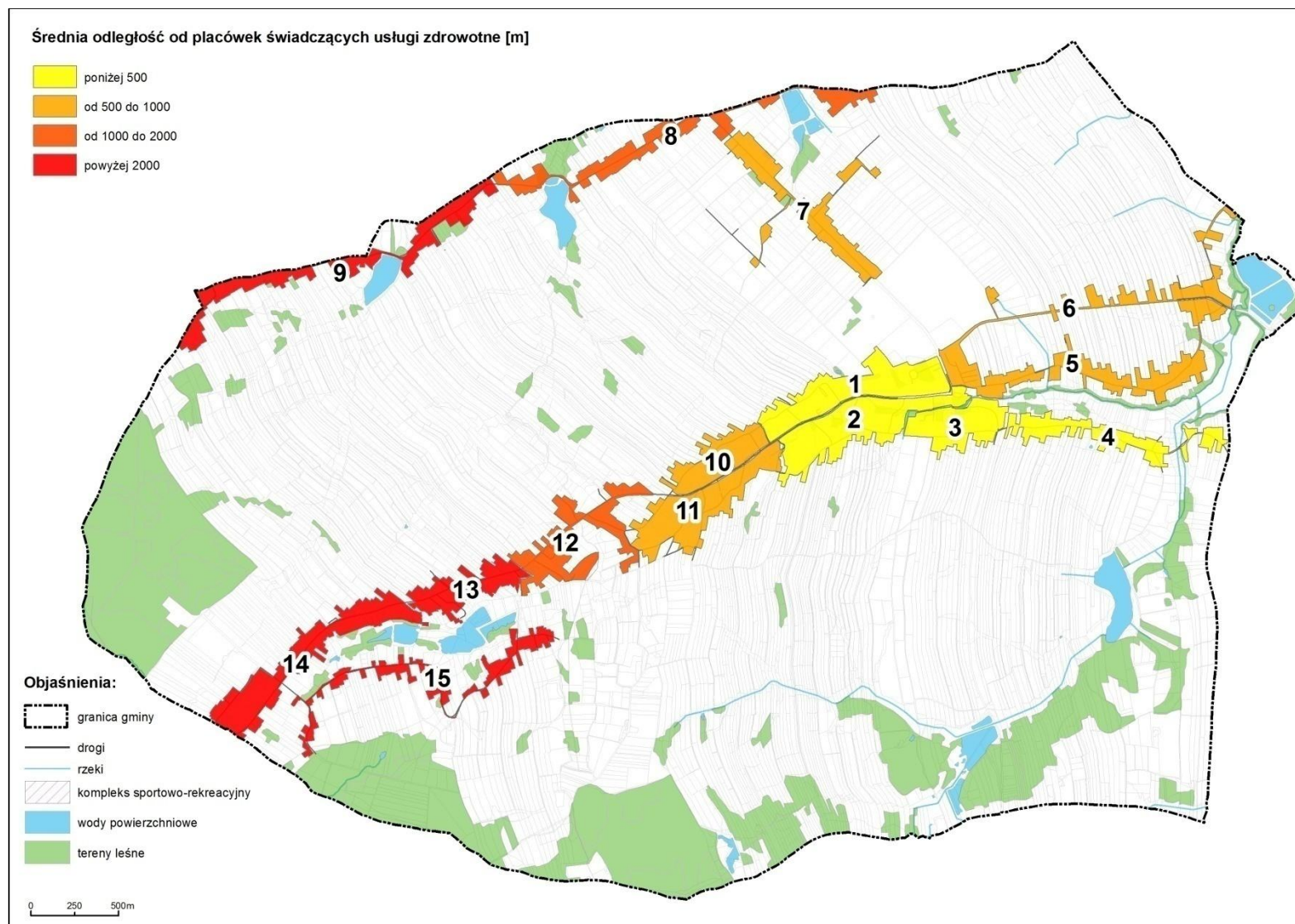
Usługi komunikacyjne na terenie gminy świadczone są przez dwóch prywatnych przewoźników, którzy obsługują linie:

- linia „Głębowice – Osiek – Polanka Wielka – Oświęcim”;
- linia „Polanka Wielka – Osiek – Polanka Wielka”.

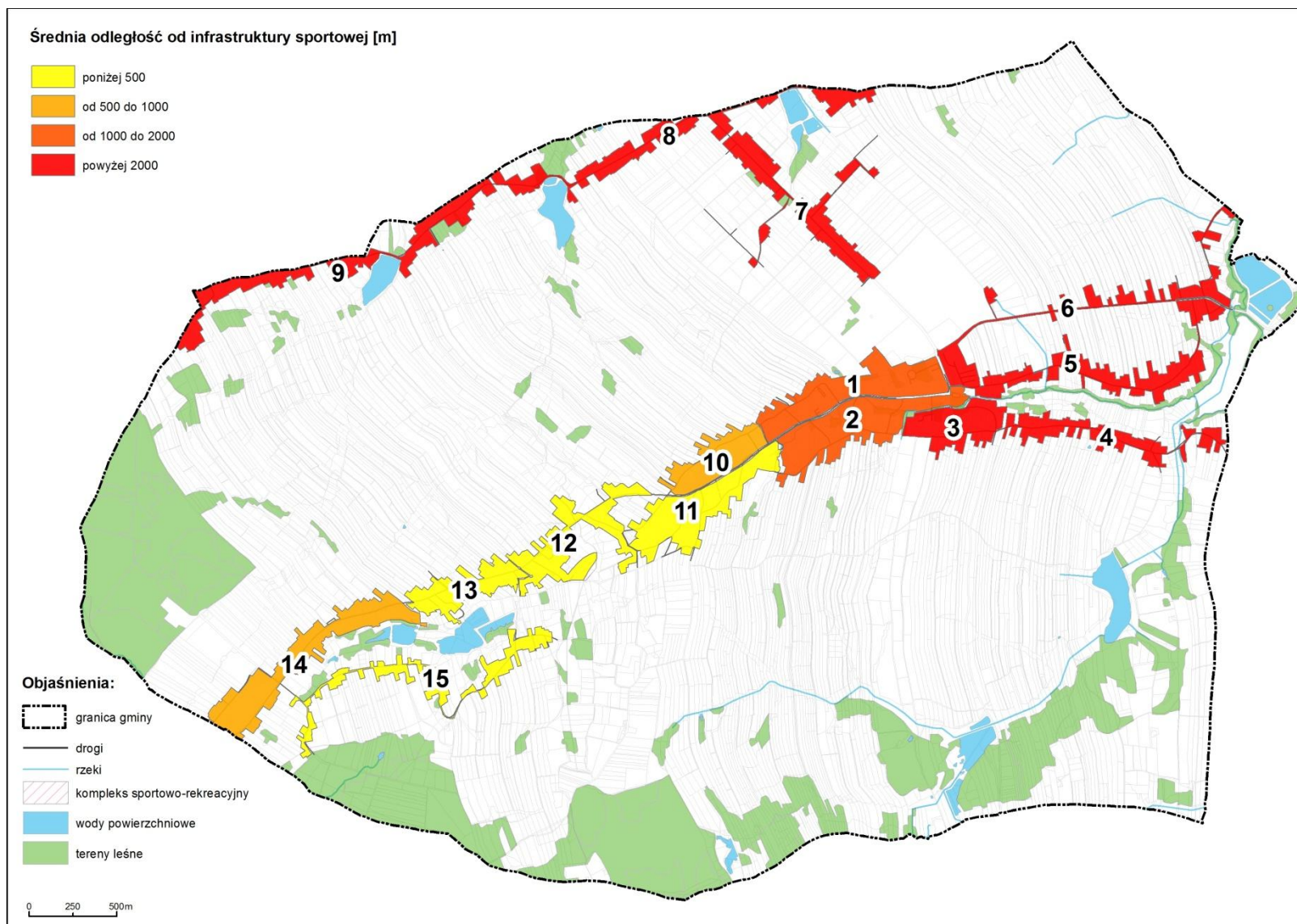
Na terenie gminy znajduje się 16 przystanków komunikacji publicznej: Polanka Folwark, Polanka V, Polanka IV, Polanka III, Polanka Szkoła, Polanka I, Polanka Dalachowice I, Polanka Dalachowice. Sferę przestrzenno-funkcjonalną przeanalizowano pod kątem dostępności do komunikacji publicznej. Jeżeli średnia odległość od przystanku autobusowego przekraczała wartość 1000 m, jednostkę urbanistyczną klasyfikowano jako zdegradowaną w sferze przestrzenno-funkcjonalnej ([Rysunek 26](#)).

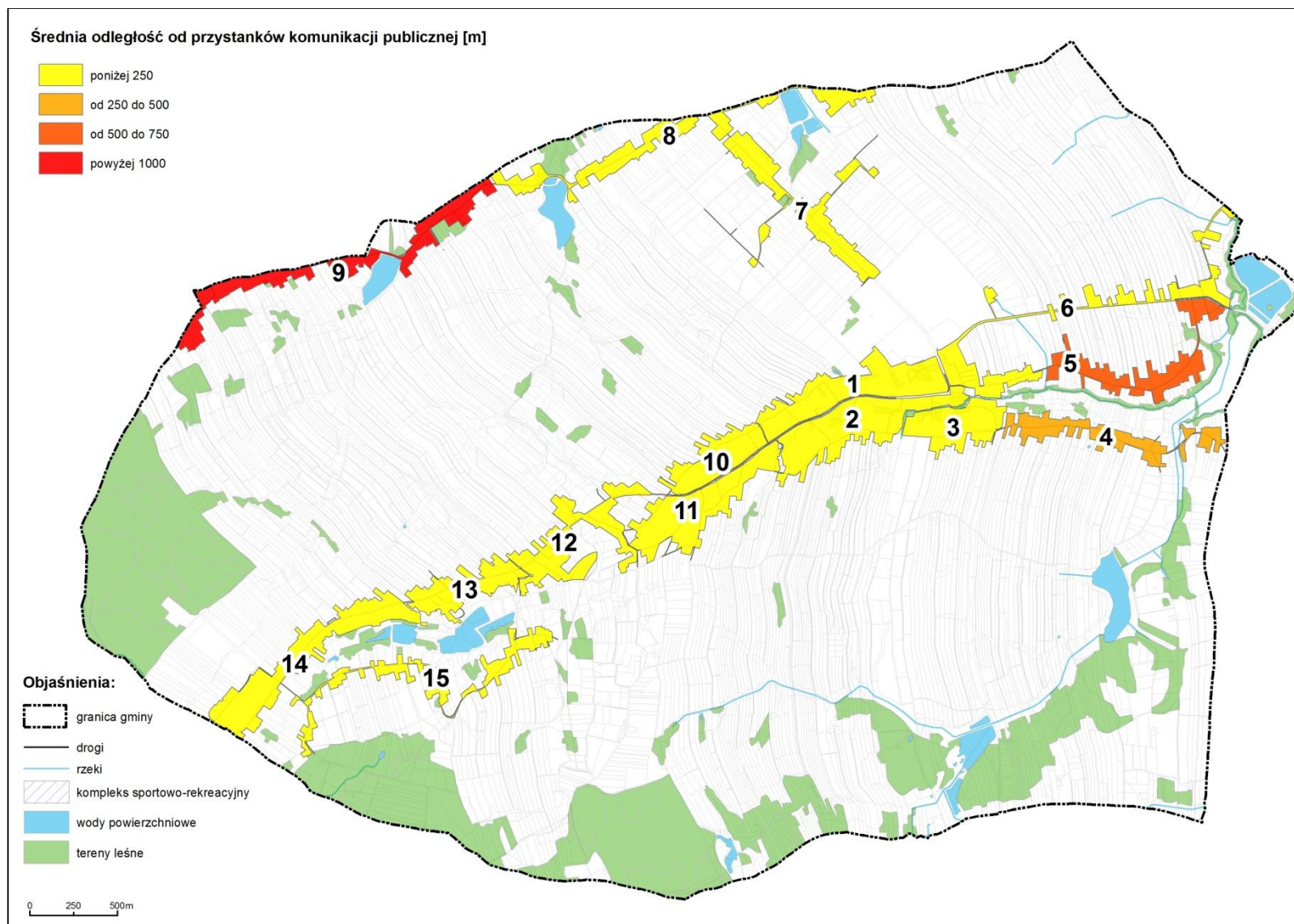
Rysunek 23. Średnia odległość od ośrodków edukacyjno – kulturalnych [m] na terenie w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

Rysunek 24. Średnia odległość placówek świadczących usługi zdrowotne [m] na terenie w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

Rysunek 25. Średnia odległość od infrastruktury sportowej [m] na terenie w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka.

Rysunek 26. Średnia odległość od przystanków komunikacji publicznej [m] na terenie w jednostkach urbanistycznych gminy Polanka Wielka

Jeżeli w jednostkach, w których początkowo nie wykazano degradacji (dostępności do placówek edukacyjno-kulturalnych poniżej 1000 m), ale po przeanalizowaniu kolejnych kryteriów: dostępność do placówek świadczących usługi zdrowotne (średnia odległość od ośrodków przekraczała wartość 2000 m), dostępność do infrastruktury sportowej (średnia odległość od ośrodków przekraczała wartość 2000 m) oraz dostępność do przystanków komunikacji publicznej (średnia odległość od ośrodków przekraczała wartość 1000 m), dawało to podstawę do zaklasyfikowania jednostki jako zdegradowanej w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (Tabela 17, Rysunek 27).

Tabela 17. Jednostki urbanistyczne zdegradowane w sferze przestrzenno – funkcjonalnej na terenie gminy Polanka Wielka – zestawienie zbiorcze.

Numer jednostki urbanistycznej	Nazwa jednostki urbanistycznej	Dostępności do placówek edukacyjno – kulturalnych *	Dostępność do placówek świadczących usługi zdrowotne **	Dostępność do infrastruktury sportowej m ***	Dostępność do przystanków komunikacji publicznej****	Jednostki zdegradowane w sferze przestrzenno - funkcjonalnej
1.	Długa	-	-	-	-	niezdegradowane
2.	Centrum	-	-	-	-	niezdegradowane
3.	Południowa	-	-	+	-	zdegradowane
4.	Słoneczna	+	-	+	-	zdegradowane
5.	Ogrodowa	+	-	+	-	zdegradowane
6.	Hajduga	-	-	+	-	zdegradowane
7	Dalachowice	-	-	+	-	zdegradowane
8	Granica Włosieńska	+	-	+	-	zdegradowane
9	Granica Porębska	+	+	+	+	zdegradowane
10	Średnia Wieś	-	-	-	-	niezdegradowane
11	Pasternik	-	-	-	-	niezdegradowane
12	Nowy Świat	-	-	-	-	niezdegradowane
13	Górna Wieś	-	+	-	-	zdegradowane
14	Folwark	-	+	-	-	zdegradowane
15	Zastawie	-	+	-	-	zdegradowane

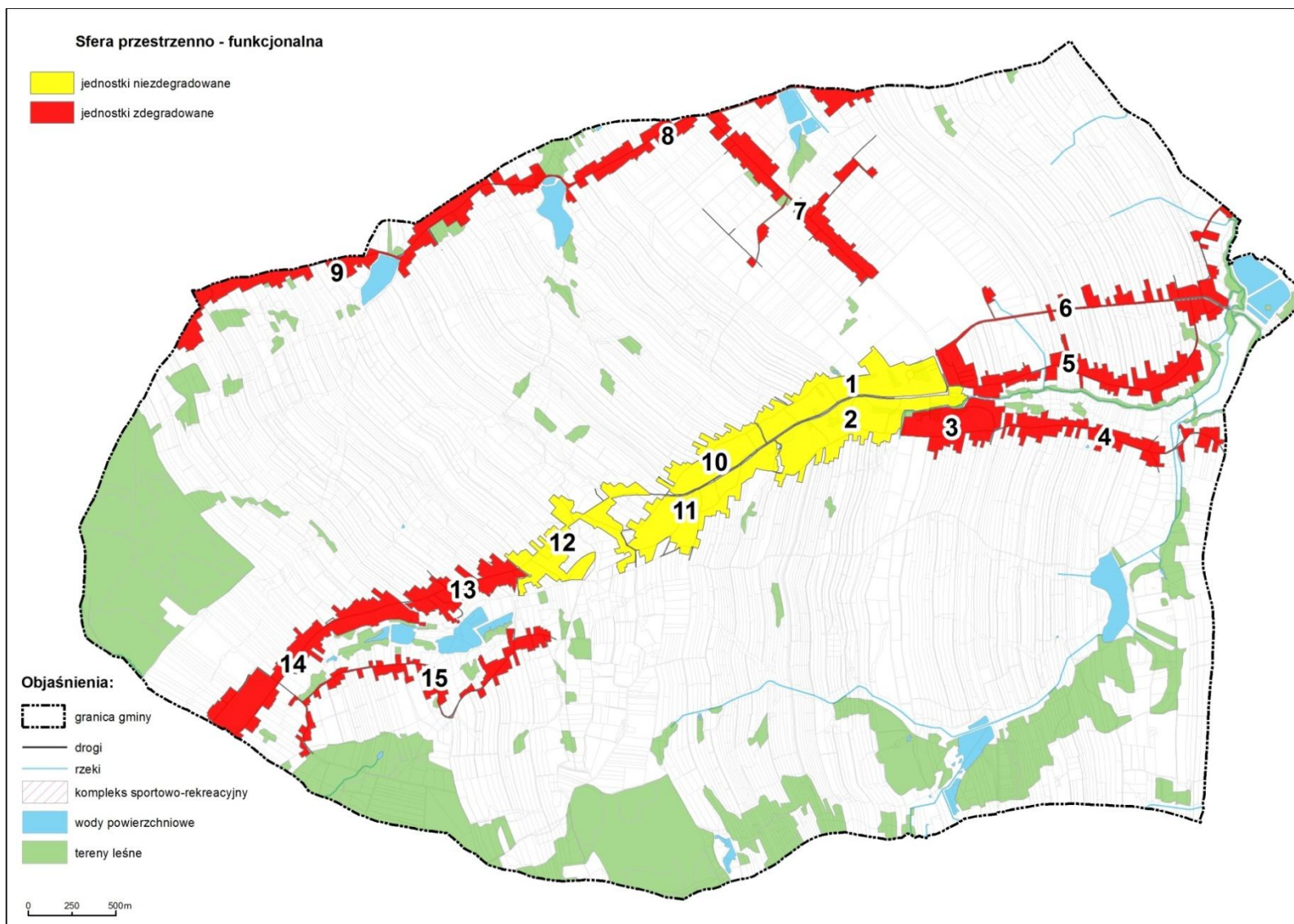
Uwagi:

*dostępności do placówek edukacyjno – kulturalnych powyżej 1000 m,

**dostępność do placówek świadczących usługi zdrowotne powyżej 2000 m,

***dostępność do infrastruktury sportowej (średnia odległość powyżej 2000 m),

****dostępność do przystanków komunikacji publicznej powyżej 1000 m.

Rysunek 27. Jednostki zdegradowane w sferze przestrzenno - funkcjonalnej na terenie gminy Polanka Wielka.

SFERA TECHNICZNA

Według art. 9 ust. 1 pkt 4 Ustawy o rewitalizacji, analiza sfery technicznej powinna obejmować takie zagadnienia, jak: degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych (w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym) oraz brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Sferę techniczną przeanalizowano na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy w Polance Wielkiej. Ocenie poddano stan techniczny budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych na terenie gminy. Wskazano 8 tego typu obiektów. Jeżeli na terenie jednostki chociaż jeden z budynków użyteczności publicznej odznaczał się stanem technicznym niższym niż dobry, wówczas obszar klasyfikowano jako kryzysowy w sferze technicznej.

Tabela 18. Stan techniczny budynków użyteczności publicznej w gminie Polanka Wielka

Lp.	Nazwa obiektu	Adres	Rodzaj obiektu	Stan techniczny	Numer i nazwa jednostki urbanistycznej
1.	Budynek Urzędu Gminy Polanka Wielka	ul. Długa 61	Urząd Gminy	Średni <i>(wymagana wymiana instalacja centralnego ogrzewania)</i>	11 – Pasternik
2.	Szkoła Podstawowa wraz z Przedszkolem	ul. Długa 14	szkoła/ przedszkole	Dobry	1 - Długa
3.	Publiczne Gimnazjum	ul. Długa 175	gimnazjum	Dobry	13 – Górna Wieś
4.	Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Długa 3	zakład opieki zdrowotnej	Dobry	3 - Południowa
5.	Remiza OSP	ul. Kasztanowa 2	remiza OPS	Średni <i>(wymagana przebudowa wyjścia awaryjnego)</i>	6 - Hajduga
6.	Pawilon Sportowy	ul. Sportowa 9	pawilon sportowy	Średni <i>(wymagane docieplenie budynku oraz wymiana pokrycia dachowego)</i>	12 – Nowy Świat
7.	Budynek komunalny	ul. Długa 9	budynek komunalny	Zły	2 – Centrum
8.	Budynek komunalny	ul. Kasztanowa 5	budynek komunalny	średni <i>(wymagane docieplenie budynku oraz remont pokrycia dachowego)</i>	1 - Długa

Kolejno, na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych (stan na 2015 rok) oraz danych przekazanych przez Urząd Gminy w Polance Wielkiej, przeanalizowano istotny problemem, jakim jest skanalizowanie obszaru gminy. Łączna długość kanalizacji na terenie analizowanego obszaru wynosi 6,9 km. Na 4314 mieszkańców jedynie 545 korzysta z kanalizacji (liczba przyłączy wynosi 109, w tym jeden punkt handlowo-usługowy). Brak dobrze funkcjonującej gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy może powodować odprowadzenie

ścieków bezpośrednio do gleby i wód, co ma negatywny wpływ na środowisko oraz stan techniczny gminy. Z racji tego, za wskaźnik dodatkowy badający sferę techniczną przyjęto poziom skanalizowania w danej jednostce urbanistycznej. Osoby korzystające z przyłącza do kanalizacji przypisano do jednostek urbanistycznych. Tylko dwie jednostki, Ogrodowa (nr 5) oraz Hajduga (nr 6), cechują się dobrze skanalizowanym obszarem. Liczba przyłączy dla powyższych jednostek wynosi kolejno: 67 i 38. Pozostałe podobszary wykazują degradację.

Uzupełnieniem analizy sfery technicznej jest stan techniczny zabytków znajdujących się na terenie gminy Polanka Wielka. Do jednego z nich należy **Kościół p.w. św. Mikołaja** wraz z otoczeniem i drzewostanem. Stan XVI wiecznego, drewnianego kościoła jest zły i wymaga pilnej interwencji konserwatorskiej. Potwierdziła to wizja lokalna Służb Konserwatorskich w styczniu 2016 roku. Kościół od wielu lat jest nieużytkowany, lecz społeczność lokalna wyraża gotowość do wspierania inicjatywy oraz kompleksowych prac w celu odrestaurowania zabytku. Przeprowadzenie pełnej odnowy architektonicznej bryły wraz z otoczeniem, a także remontu wnętrza, pozwoli na ponowne użytkowanie obiektu. Plany konserwatorskie ujęte zostaną również w dokumentach strategicznych na poziomie lokalnym (*Opracowanie programu prac konserwatorskich wraz z inwentaryzacją architektoniczną oraz ekspertyzą konstrukcyjną bryły architektonicznej kościoła p.w. św. Mikołaja w Polance Wielkiej*). Środki na powyższe przedsięwzięcie zostały pozyskane od Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Kolejnym zabytkiem jest **zespół pałacowo - parkowy: pałac, dwie oficyny, spichlerz, budynki gospodarcze i park**, którego najstarsza część datowana jest na lata 1600-1630 i wymaga bieżących prac zabezpieczających oraz izolacyjnych. Zdecydowanie najważniejsze wydaje się zabezpieczenie fundamentów, izolacja i odnowienie elewacji zewnętrznej, oraz wszelkie bieżące zabiegi mające na celu zabezpieczenie obiektu przed działaniem niekorzystnych czynników zewnętrznych. Zabezpieczenia wymaga również otoczenie parkowe, zwłaszcza stary dąb. Modernizacja obiektów zabytkowych przyczyni się do wzrostu zainteresowania gminą przez turystów.

Wyżej wymienione zabytki znajdują się w jednostce urbanistycznej nr 1 - Długa (zespół pałacowo - parkowy: pałac, dwie oficyny, spichlerz, budynki gospodarcze i park) oraz nr 2 - Centrum (Kościół p.w. św. Mikołaja). Zły stan techniczny zabytków, jako wskaźnik uzupełniający, dodatkowo pogłębił zdegradowanie wyżej wymienionych jednostek. Modernizacja zabytków oraz poprawa istniejącego stanu centrum Polanki Wielkiej, przyczyni się do ożywienia społeczno-gospodarczego gminy, zarówno na poziomie lokalnym (mieszkańcy) ale także regionalnym (rozwój turystyki jednodniowej).

Jeżeli w jednostkach, w których początkowo nie wykazano degradacji (dobry stan techniczny budynków użyteczności publicznej), ale po przeanalizowaniu kolejnych kryteriów: zły stan techniczny zabytków oraz poziom skanalizowania gminy (poniżej średniej dla gminy), dawało to podstawę do zaklasyfikowania jednostki jako zdegradowanej w sferze technicznej (**Rysunek 28**).

Tabela 19. . Jednostki urbanistyczne zdegradowane w sferze technicznej na terenie gminy Polanka Wielka – zestawienie zbiorcze.

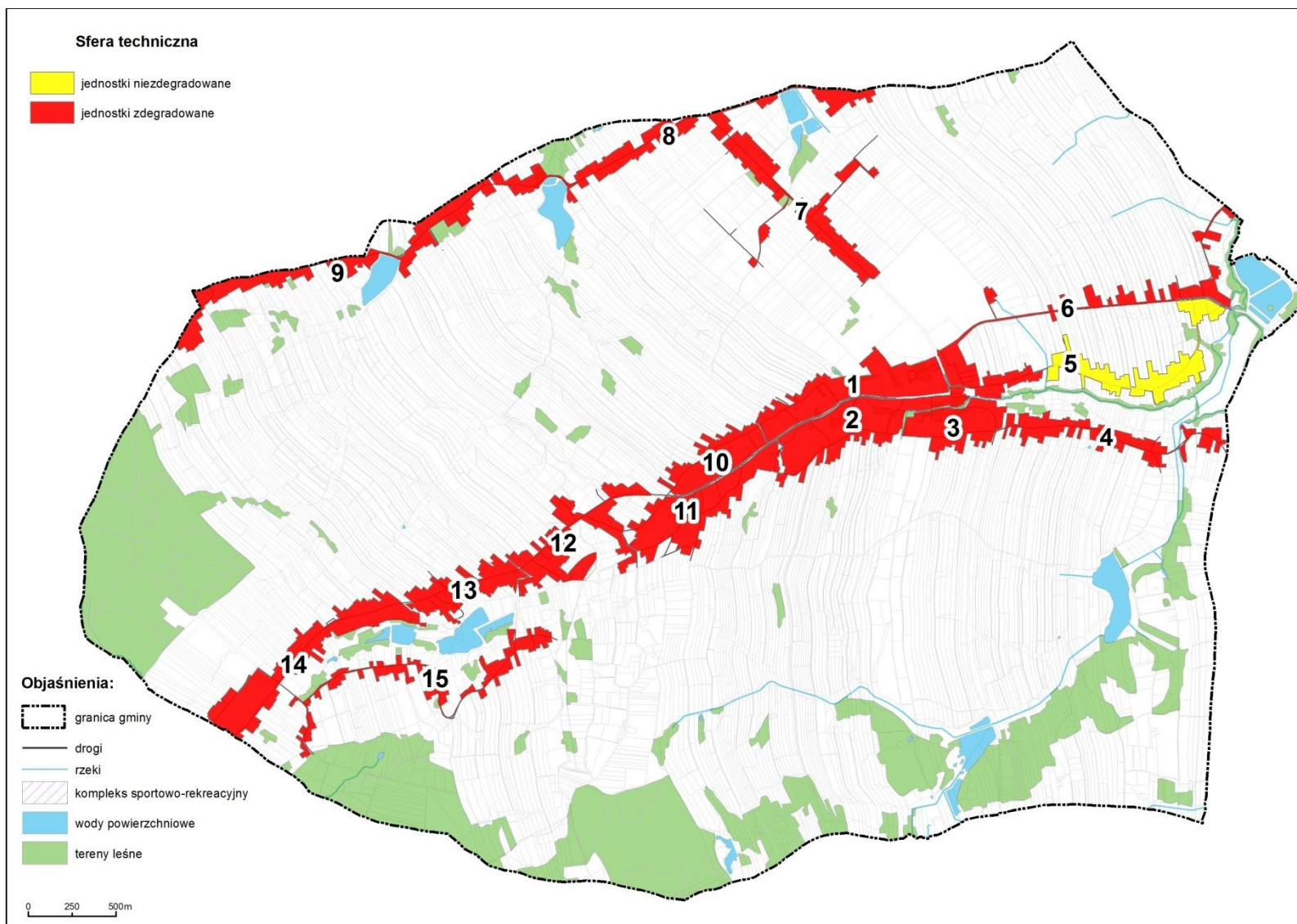
Numer jednostki urbanistycznej	Nazwa jednostki urbanistycznej	Stan techniczny budynków użyteczności publicznej *	Poziom skanalizowania gminy*	Zły stan techniczny zabytków***	Jednostki zdegradowane w sferze technicznej
1.	Długa	+	+	+	zdegradowane
2.	Centrum	+	+	+	zdegradowane
3.	Południowa	-	+		zdegradowane
4.	Słoneczna	-	+		zdegradowane
5.	Ogrodowa	-	-		niezdegradowane
6.	Hajduga	+	-		zdegradowane
7	Dalachowice	-	+		zdegradowane
8	Granica Włosieńska	-	+		zdegradowane
9	Granica Porębska	-	+		zdegradowane
10	Średnia Wieś	-	+		zdegradowane
11	Pasternik	+	+		zdegradowane
12	Nowy Świat	+	+		zdegradowane
13	Górna Wieś	-	+		zdegradowane
14	Folwark	-	+		zdegradowane
15	Zastawie	-	+		zdegradowane

Uwagi:

*stan techniczny budynków użyteczności publicznej niższy niż dobry,

** brak przyłączy kanalizacyjnych,

*** wskaźnik uzupełniający, pogłębiający zdegradowanie jednostek: Długa oraz Centrum.

Rysunek 28. Jednostki zdegradowane w sferze technicznej na terenie gminy Polanka Wielka.

7. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

W wyniku analizy sfery społecznej oraz pozostałych sfer, tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej, otrzymano macierz ukazującą koncentrację negatywnych zjawisk w poszczególnych jednostkach urbanistycznych. W **Tabela 20** plusem zaznaczono występowanie negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach. Dodatkowo kolorem czerwonym wyróżniono jednostki zdegradowane w sferze społecznej i w przynajmniej jednej z pozostałych sfer.

Tabela 20. Występowanie problemów w poszczególnych sferach

Numer jednostki	Nazwa jednostki	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	JEDNOSTKA ZDEGRADOWANA
1	Długa	+	+	+	-	+	zdegradowane
2	Centrum	+	-	+	-	+	zdegradowane
3	Południowa	+	-	+	+	+	zdegradowane
4	Słoneczna	-	+	+	+	+	niezdegradowane
5	Ogrodowa	-	+	+	+	-	niezdegradowane
6	Hajduga	-	+	+	+	+	niezdegradowane
7	Dalachowice	-	+	-	+	+	niezdegradowane
8	Granica Włosieńska	+	+	-	+	+	zdegradowane
9	Granica Porębska	+	-	-	+	+	zdegradowane
10	Średnia Wieś	+	+	+	-	+	zdegradowane
11	Pasternik	+	-	+	-	+	zdegradowane
12	Nowy Świat	-	+	+	-	+	niezdegradowane
13	Górna Wieś	-	+	+	+	+	niezdegradowane
14	Folwark	-	+	+	+	+	niezdegradowane
15	Zastawie	-	+	+	+	+	niezdegradowane

Uwagi: + podobszary obszaru zdegradowanego, - podobszary obszaru niezdegradowanego.

Obszar zdegradowany stanowi siedem podobszarów zamieszkałych (zamieszkałych jednostek urbanistycznych), których łączna powierzchnia wynosi 110,95 ha, co stanowi 4,64% ogólnej powierzchni gminy. Zamieszkuje go 1832 osób, co stanowi 42,46% wszystkich mieszkańców gminy.

8. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI

OBSZARY ZAMIESZKAŁE

Z przeprowadzonej analizy jakościowej i ilościowej wynika, że na terenie gminy Polanka Wielka znajduje się siedem podobszarów obszaru zdegradowanego, które mogłyby podlegać rewitalizacji. Jest ich więcej, niż przewiduje ustawa o rewitalizacji, która wprowadza limity dotyczące obszaru rewitalizacji: maksymalnie 30% - liczba ludności, maksymalnie 20% - powierzchnia terenu. W szczególności barierą okazała się wartość maksymalna 30% mieszkańców gminy.

Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy oraz badań ilościowych i jakościowych obecnej sytuacji w gminie Polanka Wielka, a także oczekiwania i potrzeby lokalnej społeczności wyrażone podczas konsultacji społecznych, doprowadziły do wyodrębnienia obszaru rewitalizacji na terenie gminy, który cechuje się kumulacją negatywnych zjawisk i problemów.

Obszarem rewitalizacji objęto dwa zamieszkałe podobszary obszaru zdegradowanego, będące równocześnie zamieszkałymi jednostkami urbanistycznymi:

- Długa (jednostka nr 1),
- Centrum (jednostka nr 2),

Granice podobszarów rewitalizacji zostały uszczegółowione po przeprowadzonych konsultacjach społecznych oraz wywiadach z pracownikami Urzędu Gminy Polanka Wielka. Z przeprowadzonego formularza ankiet podczas konsultacji społecznych, obszarami wskazywanymi przez mieszkańców do rewitalizacji były dwie jednostki Centrum oraz Długa.

Finalnie, podobszary objęte zadaniami naprawczymi zostały wyodrębnione w wyniku uwzględnienia degradacji i potencjału obszaru, przy jednoczesnym zachowaniu spójności przestrzenno-funkcjonalnej. Zapisy ustawy o rewitalizacji, a także szczególna koncentracja negatywnych zjawisk w badanych jednostkach urbanistycznych stały się podstawą do wskazania części obszaru zdegradowanego jako obszaru rewitalizacji, wybierając tereny, które zgodnie z *art. 10 ust. 1 ustawy* mają istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, w których gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Na wybranych terenach gmina zamierza realizować zadania własne zgodnie z *art. 8 ust. 1 ustawy*, co wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców gminy Polanka Wielka.

Obszar rewitalizacji zajmuje powierzchniowo 32,34 ha (1,36% ogólnej powierzchni gminy) i zamieszkiwany jest przez 484 mieszkańców, co stanowi 11,22% ogółu ludności gminy. W tabeli przedstawiono powierzchnię oraz liczbę ludności trzech zamieszkałych podobszarów wybranych do rewitalizacji.

Tabela 21. Powierzchnia oraz liczba ludności trzech podobszarów zamieszkałych, wybranych do rewitalizacji na terenie gminy Polanka Wielka

Numer jednostki urbanistycznej	Nazwa jednostki urbanistycznej	Powierzchnia [ha]	Odsetek powierzchni [%]	Mieszkańcy	Odsetek mieszkańców [%]
1	Długa	16,85	0,71	193	4,47
2	Centrum	15,49	0,65	291	6,75
SUMA		32,34	1,36	484	11,22

Powyższe podobszary obszaru zdegradowanego zostały wskazane jako obszar rewitalizacji z uwagi na znaczne nasilenie problemów społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych.

Niezależnie od występowania opisanych powyżej zjawisk kryzysowych, podobszary rewitalizacji wyznaczone na terenie Polanki Wielkiej wyróżniają się znacznym potencjałem wewnętrznym, związanym przede wszystkim z niezwykle bogatymi zasobami dziedzictwa kulturowego (tak materialnego, jak i niematerialnego) oraz ze względu na pełnienie szeregu istotnych funkcji (zwłaszcza funkcji związanych ze świadczeniem usług publicznych oraz społecznych). W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowanych jest także wiele obiektów użyteczności publicznej, w których mieszczą się instytucje i podmioty publiczne (m.in. placówki edukacyjne, zespół pałacowy, kościół, itp.), które mogą podejmować różne działania na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji, w szczególności zaś osób i grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Ogromny potencjał mają zabytki znajdujące się na analizowanym obszarze. Do jednego z nich należy Kościół p.w. św. Mikołaja wraz z otoczeniem i drzewostanem. Stan XVI wiecznego, drewnianego kościoła jest zły i wymaga pilnej interwencji konserwatorskiej. Kolejnym zabytkiem jest natomiast zespół pałacowo - parkowy: pałac, dwie oficyny, spichlerz, budynki gospodarcze i park, którego najstarsza część datowana jest na lata 1600 - 1630 i wymaga bieżących prac zabezpieczających i izolacyjnych. Modernizacja obiektów zabytkowych przyczyni się do wzrostu zainteresowania gminą przez turystów.

Na obszarze rewitalizacji znajdują się obiekty użyteczności publicznej, atrakcje turystyczne i obiekty handlowo-usługowe. Duży potencjał turystyczny oraz wielofunkcyjność centrum gminy i terenów przylegających, wpłynie pozytywnie na rozwój społeczno-gospodarczy całej Polanki Wielkiej.

Granice obszaru rewitalizacji przedstawione zostały na mapie oznaczonej jako **załącznik do Uchwały**.

OBSZARY NIEZAMIESZKAŁE

Zgodnie z zapisem ustawy (art. 10 pkt. 3) do obszaru rewitalizacji można dołączyć tereny przemysłowe, w tym portowe i wydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1-4, oraz gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art. 9 ust. 1. Na terenie gminy Polanka Wielka nie wyróżniono zdegradowanych obszarów niezamieszkałych.

9. PODSUMOWANIE

Pierwszym etapem do stworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Polanka Wielka na lata 2016-2020 jest delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Analizy zrealizowane dla potrzeb niniejszej diagnozy mają charakter zarówno statyczny, jak również opisowy. Do prezentacji informacji i wskaźników posłużono się najnowszymi dostępnymi danymi statystycznymi i administracyjnymi. Informacje zamieszczone w tej diagnozie w zdecydowanej większości przypadków prezentują rozpatrywane zjawiska na koniec 2015 roku oraz początek 2016 roku. Analizy zamieszczone w raporcie diagnostycznym mają charakter porównawczy (podział na jednostki urbanistyczne).

W wyniku przeprowadzonej analizy wskaźnikowej i procedury delimitacyjnej wskazano obszar zdegradowany, a następnie obszar rewitalizacji, składający się z dwóch podobszarów obszaru zdegradowanego, będących zamieszkałymi jednostkami urbanistycznymi (Długa, Centrum). Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji gmina Polanka Wielka realizować będzie działania mające na celu trwałe i skuteczne wyjście z kryzysu społeczno-gospodarczego podobszarów zdegradowanych. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne prowadzone będą w sposób kompleksowy przy współdziałaniu różnorodnych grup interesariuszy. Zdefiniowanie podstawowych problemów i podjęcie kroków zmierzających do ich zniwelowania powinno przyczynić się do podniesienia poziomu i jakości życia mieszkańców.

Dalsze etapy przy opracowaniu dokumentu uwzględniać będą wymogi komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych w różnych wymiarach (tj. przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania) oraz powiązania pomiędzy projektami rewitalizacyjnymi na podobszarach rewitalizacji, jak również poza nim, ale oddziałując na te podobszary. Ponadto projekty przewidziane do realizacji na obszarze rewitalizacji powinny się dopełniać przestrzennie oraz tematycznie. System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji na lata 2016-2020 będzie mocno osadzony w systemie zarządzania gminą, jak również umożliwi efektywne współdziałanie na rzecz rewitalizacji różnych interesariuszy oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Ponadto planowany program zakłada uzupełnienie i łączenie różnorodnych źródeł finansowania planowanych projektów rewitalizacyjnych.